Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

Серло

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера дениз ◆ ШОАТТА, 6 МАРТ, 1982 ШУ. ◆ № 28 (6591). ◆ Мах 3 кеп.

Сийлахьча юбилеяшта — накъадолхаш

ЯХЬЕ КОТАЛО ЯЬККХАРАШ

ЕРРИГРОССИЙСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЯХЬЕ ДОККХИЙ ТОЛАМАШ ДАХАРАХ, 1981 ШЕРА РСФСР ЭКОНОМИЧЕСКИН СОЦИАЛЬНИН ДЕГIАЙОАЛАЯРА ПАЧЧАХЬАЛКХЕН ПЛАН ТОЛАМЕ КХОАЧАШЪЯРАХ КОТАЛО ЯЬККХАРАШ А ЛАЬРХIА РСФСР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ВЦСПС-ен КАРАРА КАРА ТЕЛА ЦIЕ БАЙРАКХАШ ЕННАЙ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР-е ГIОЛЛА:

1. ВЕДЕНСКИ РАЙОНА; 2. НАЗРАНОВСКИ РАЙОНА;
3. АЧХОЙ - МАРТАНОВСКИ РАЙОНА «НОВОСЕЛЬСКИЙ» СОВХОЗА;
4. ГРОЗНЕНСКИ РАЙОНА «ЮБИЛЕЙНЫЙ» СОВХОЗА;
5. ГУДЕРМЕССКИ РАЙОНА «ГУДЕРМЕССКИЙ» СОВХОЗА;
6. ГРОЗНЕНСКИ РАЙОНА «1 МАЯ» КОЛХОЗА.

ЦIЕ БАЙРАКХ ДIАЕЛАР

ЦхьайтталагIча пятилетка хьалхара шу толаме чакхдаьккхад Грозненски районан къахьегамхоша. Планаш дикка тIехкхоачаш а еш пачхьалкхенга деккад ялат 29600 тонн, дуьх — 8000, шура 25400 тонн, 39 миллион фуъ. ТIехкхоачашъяьй баьццараш, сом, шекара свеклаш йохкара планаш а.

Къьестта хьинар айденна къахьийгад хIара шера Ерригсоюзни Ерригроссийски социалистически яхье призовин, моттигаш йоахьча «Горячеисточненский», «Юбилейный», «Заря», «Кулариниский», «Пригородный» совхозий коллективша.

1981 шера СССР экономически социальнии дегIайоалаяра паччахьалкхен план толаме кхоачашъяра районаша делаьъа Ерригсоюзни социалистически яхье котъяьынарг а лаьрхIа КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела ЦIе байракх еннай Грозненски района.

Самардиннахьа Грознерча театрально - концертни зале ЦIе байракхи диплом дIаделар обкома бюро члена, Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Совета председатела нов Керимов Муса Абдурахмановича.

Из деза совгIат дIайийцача парте Грозненски райкома хьалхарча секретара Воронкин Анатолий Ивановича района къахьегамхой цIерагIа дег тIара баркал аьлар партенен правительстваней шоай къахьегам ишта доккха сий деш лархIарах. Дош делар КПСС XXVI съезден КПСС ЦК ноябрьски (1981 ш.) Пленумен решенеш кхоачашъяра дIахо йодача хана района къахьегамхоша кхы тIа хьинар айденна къахьегархиларах.

Партен правительствай кхачан программа кхоачашъеча деррига шоай низаш оарцагIдаьъа болхаш деш бола Грозненски района къахьегамхой цу дезача совгIатаца даьккъала бийцар парте Заводской райкома хьалхарча секретара Д. К. Тарасова.

Торжественни собрание къамаьлаш дир «Заря» яхача совхоза директора Б. Эдильханова, 1 Мая цIерагIча колхоза доярка З. Наслинникорас, «Горячеисточненский» яхача совхоза механизатора, ВЛКСМ комитета секретара М. Адиисиева, Грозненски газ чакхйоаккхача завода директора Г. Ясавеева, «Пригородный» яхача совхоза бригадира В. Несенхоева. Цар дош делар КПСС XXVI съезден КПСС ЦК ноябрьски (1981 ш.) Пленумен исторически решенеш толаме кхоачашъяра шоай коллективаш хьинаре къахьегаргхиларах.

Района къахьегамхоша дегаш гIоадьнна тIайийцар КПСС ЦК-га, СССР Министрий Советага, ВЦСПС-га, ВЛКСМ ЦК-га дахьийта письмо.

Фермашкара лоацца хоамаш

Толаме кхоачашду шоай социалистически декхараш Шелковской района «Красный пахарь» колхоза хьайбаш леладераша. ХIара кхоабача IаттагIоа дийнахьен буен юкъера лаьрхIача 12 килограмм шура йоакх цар. Цу гIулакхо вIаштIехьдоьлийт хIара дийнахьа паччахьалкхенга совхиа укх хана хинначул цхьацца тонн дукхагIа шура йоахка.

Колхоз гIолла эггара дукхагIа шура цIи хезача доярка Ахухаджиева Элижас йоакх. Социалистически яхье хьалхара моттиг яккхара цунца къуйсаш ба доярка Арунова Сенирхан, Шамхадова Тумиша, Лукманова Зинаида, кхыбараш.

Яхьа итогаш хIара дийнахьа ю. ДикагIболчара сийна «Молнияш» арахец.

* * *

Дика вIаштIехьбаьккха чакхбоаккх хьайбаш Iангара дахара болх Надтеречни района «Братский» совхоз. Шийла латташ йоллаше толаме дIахьо доахана Iунал делга. Цудухьа дукха я йоакха шура а. Масала, укх шера хьалхарча шиъ бетта яьккхар 1 центнер дукхагIа я соахка цу юкъа совхоза хьайбаш леладераша яьккха хинначул.

Дийнахьен буен хIара кхоабача IаттагIара юкъера лаьрхIача 8 — 8,5 килограмм шура йоакх укхаза. Районе эггара лакхагIи хьоккам ба из.

Социалистически яхье хьалха боагIа Темирбулатова Клавдия, ЧермоевгIар Розен Манкен. ХIара IоттагIара 10 килограммага дIайхоачаш шура йоакх цар дийнахьа.

Шура ишта алсамъяккха торо хилийтар соахка хьалхача доакъара цехо. Цига кийча а дий мара лац хIанз доахана доакъар.

ПаччахьалкхенгIа шура йохкара квартала план 20 марта хьатIакхдоьчаш яь икха дага ба «Братский» совхоза хьайбаш леладераш.

А. ЛЕВИН.

* * *

Пятилетка шоллагIча шера шоашие долча йерчашта тIехьа планол дукхагIа а болаш 7500 Iаьхарг хьадичебе лаьрхIад Надтеречни района «Минеральный» совхоза жа леладераша. [illegible] кхоачашдеча жа лахкара кампании чакхьаьккхара кийчо ярах тийша да. Цу болхама [illegible]

13 [illegible]

Из [illegible]

А. ХАЛМУРАДОВ.

17 апреле — коммунистически субботник

«Промавтоматика» яхача Iилман - производственни объединене хиннай укх шера 17 апреле Ерригсоюзни коммунистически субботник дара ястаяь йола митинг. Цу дийнахьа къьестта хьинарегIа къахьега дош делар гулбенараша.

Ленински коммунистически субботнике дакъа лоацаш хургва заводера 1100 гаргга сиг. Царех 350 болхло шоай массазарча болха моттигашка къахьегаш хургба, йожаш предприяте а объединене а коашка, гонахьарча моттигашка лостам беш, гаьнаш дIайогIаш хургба. Цу цхьан дийнахьа завода коллективо арахецца лаьрхIад 23 эзар сома маьхьа тайп - тайпара продукци. Цу дийнахьа шоаш даьккха 2500 сом алапи иттлагIча пятилетка фонда юкъедахьа дош деннад завода болхлоша.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

Шалински района XX партсъезда цIерагIча совхоза тракторно- кхаш лелаеча бригада кулгалдеш ва КПСС член Ломалиев Iаьла. Йоккха балха опыт йолаш механизатор ва из. Доккхий хIамаш карагIдувларах ДаьхенO Октябрьски Революце къахьегама ЦIеча Байракха. «Знак Почета» яха орденаш енай Ломалиевна.

Iаи зазамахьа хIара шера механизаторий курсаш хьаелл совхозе. Укх шера хьайийллай уж. Ишта совхоза администраце йоаххо а еш хьалихьебу механизатораш.

СУРТА ТIА: механизаторий курсашка деша ваьгIача Довлетмурзаев Дикалуйна юртбоахама тIехьайийза лелаю техника дIайовзийташ ва Ломалиев Iаьла.

А. КУТАЕВА сурт.

Хургболча хьувкъама

«Къьеста уьла тIаьхийта тракторашта, комбайнашта, юрта бохама кхьча машинайтен оборудованенен ремонт [illegible] ярах», аьннад 1982 шера бIаьстан кхашкарча балхашта кийчо ярах уж [illegible] кхы тIа дейирзе бола КПСС ЦК, СССР Министрий Совета сонам тIа [illegible] дешаш хидданза [illegible] бIаьстан кхашкара балхаш [illegible] техника кийчъеш [illegible] Техника сихен [illegible] механически мастерске къахьегамхоша [illegible] февраль бутт [illegible] тракторий тоара [illegible] Хьанга хIинзал 12 трактор [illegible] а ва Дукха ба мехмастерсье [illegible] балха йоккха [illegible] Масала, тракторий моторий [illegible] Николай Иванович [illegible] 190 — 200 [illegible] Моцта?

[illegible]

Ишта онсаре бола бу токара Зоудчак Иван Ивановича а. Эша бийдал аьлча дукха тайпаш чоалхане оатхалаш хьаю цо нерда, хIаьта тишъеннчул тIехьагIа меттаептаю юкъера лаьрхIача 28 — 30 тайпа тракторий, комбайний, тIехьаювача инвентара оатхалаш. Кертерча доакъе Иван Ивановича, цьйх цхьаро Стеблин Алексей Ивановича бьйча балхо вIаштIехьдалийтар бригадашкарча механизатораша хинал дикка хьалха — январь бутт юкъе [illegible] эррига тIехьаювзаш йола инвентарь ниичи мугIаре дIайтиае.

Из болх сихен тешаме чакхбаккхар дукха бригадашта юкъе дарьжача цхьайх дIехле Адуев Хьмида кулгалдеча ни [illegible]

«Машино - тракторий агрегатийа шиъ [illegible] болх бергболаш [illegible] механизаторий [illegible] индустриальни технологи [illegible] культураш [illegible] механизаторий [illegible] Iомалаш [illegible] тIа. Цу гIулакхо [illegible] механизаторий хIара шера совхозе [illegible] курсаш [illegible]

А. [illegible]

Сунженски района «Ассиновский» совхоза [illegible] да мехмастерске заведующий.

МОСКВЕ ХИННА ТОРЖЕСТВЕННИ СОБРАНИ

5-ча марта ССР Союза Доккхача театре хилар дунен халкъашта юкъерча кхалнаьха дена хеталь столица партийнии, советски, общественни организацей шиналий торжественни собрани.

Гулбенараша чIоагIа тIоараш а детташ тIайийцар КПСС МГК секретара Р. Ф. Дементьевас Iодийша советски кхалнахага КПСС ЦК дайта моарцал. Мехка кхалнахьа цIерагIа цо дег гIара баркал аьлар КПСС Центральни Комитета, Леонид Ильич Брежнев керте латтача цун Политбюрона Даьхен экономически а оборонни а низ чIоагIбара тIагIертта а беркате а болх барах, советски наьха хьал тоадара, лаьттан тIа машар чIоагIбара цахаддаш йоакхо ярах.

Советски Союзе бахача дерригача къамех а народностех а болча кхалнахьа кхелашка социалисм эттача юкъа Iалахьмате доккхий хувцамаш хиннад, аьлла белгалдаьккхар цу къамаьл деш РСФСР Министрий Совета председатела заместитела Л. П. Лыковас. Дерригача общественни вахара боккъонца бола доакъашхой хиннаб царех, материальни а духовни а гаьнаш хьакхоларaш, пачхьалкхен гIулакхаш кхоачашдераш ба уж.

Шу хьалха, бIаьстен укх хьалхарча деношка шийн болх чакхбаьккхар вай парте XXVI съездо, аьлар «Сокол» яхача объединене швей-моторристка Н. Н. Калмыковас. Съезда решенеш къахьегама коллективай сийлахьча гIулакхашка яхаш а кхоачаш еш а я. Хьинаре къахьегарий хьалхарча мугIарашка латт советски кхалнах.

Укх денoшка вай эррига уйлаш а лагалаттараш а гIадерзадаь да Ленински партена, вай Даьхена, белгалдаьккхар Московски области Бронницки птицефабрика оператора Л. Д. Хлобощинас.

Гулбенарий дуней халкъашта юкъера кхалнаьха цIей даьнъала дувцаш ловца баьккхар СССР халкъа артиста, кинорежиссера Е. С. Матвеева.

Торжественни собране доакъашхой цIей даькъала дийцар столица пионераша.

КПСС Центральни Комитетага, СССР Лаккхехьарча Советага, СССР Министрий Советага дахьийтача моаршала письмо тIа собране дакъа лаьцараша цхьа бараш болаш тешам бедар парте белгалдаь тIамаш кхоачашдара кхалнаха, столица берригача къахьегамхоша тIатеIIа къахьегаргхиларах (ТАСС).

ГРОЗНЕ ХИННА ТОРЖЕСТВЕННИ СОБРАНИ

Селхан г. Грозне, театрально - концертни зале хилар дерригдуен халкъашта юкъерча кхалнаьха цIейна хеталь торжественни собрани.

Цига доклад йир Нохч-ГIалгIай Министрий Совета председатела заместитела Т. У. Махмудхаджиевас.

ОБЩЕСТВЕННОСТА ДЕГА-УЙЛАН ТРИБУНА

СССР ЖУРНАЛИСТИЙ СОЮЗА V СЪЕЗДЕ

ПартиЙни а дерригача халкъа общественни а дега уйлан боккъонца йола трибуна я вай мехка массови информацен пропаганди средствий КПСС XXVI съездо дIадехнараша хьежжа цар болх дIахо а вагIбархаш тоабара наькъаш карта болаш, партийни принципиальность йолаш дийцар 3 марта Москве, совзийт Цен Колонни заде дIахо а болх бен хиннача СССР журналистий V съезди делегаташа.

Съездерча дискусси тешавеш хьагойт советски журналистий общественни хьинар айденна хилар, парте тешамех [illegible] бола [illegible] дайн хьинар [illegible]

ХIинцарча хьоланна идеологически, [illegible] балхья балха [illegible] журналисташ [illegible] профессиональни а деша [illegible] массови информацен пропаганди средствиша хьалхайна латтача политически [illegible] Л. Н. Спиридонова (Москва),

А. А. Толстика (Белорусси), А. М. Мамедова (Туркменистан).

ЦхьайттталагIча пятилетка лаьцана толаме кхоачашйин тIехкхоачани ара, къахьегама коллективни оарцагIбоаххачи парте экономически стратегена пропаганда ара кепа йолаш телевидене болхача лоархIамах дийцар А. Н. Паребиин (Ленинград), «БАМ» яхача газети редактора Н. М. Шестака (Тында), Костромской области «Волжский пень» яхача районни газета редактора Н. А. Малоова, «Трудовая» яхача денецки шахта бригадира, Социалистически Къахьегама Турпала, машинерин реализатора А. Д. Полищука, Л. М. Кринин (Армени), ВЦСПС секретара Л. А. Земляникова.

СССР [illegible] массови информацен [illegible] И. Н. Сорокина (Украина), Г. Н. [illegible] (Грузия), [illegible] (Казахстан).

«США [illegible]

[illegible] ара, КПСС а Советски пачхьалкхен а машар безача арахьарча политикина деррагIа а корта болаш а пропаганда ара, деррига дуненна хьалхашка машарен социальни прогрессен моастагIаша лелаеш хьагучалакхара, социализмаца карагIаьнча сийлахь-доккхий хIамаш дIахьовкхара Iалахьмате дукха къахьег. Цох къамаьлаш дир Л. Н. Толкунова (Москва), А. Б. Чаковски (Москва), Л. Н. Есенбаева (Узбекистан), А. И. [illegible] (Литва).

3 марта делегаташа творчески къамаьлаш дир дискуссионни секцешка.

Делегаташка берригача социалистически журналистийа съезда трибуна тIара моарша хьатIар [illegible] нейтенски журналистий Союза председатела Н. Нагфе, ГДР журналистий Союза председатела В. Хайнриха [illegible] журналистий Союза [illegible] Ли Нан Шау, СРР журналистий Союза председатела Н. Кумалишуа.

СССР журналистий Союза V съезда делегаташа хьалхашен [illegible]

* * *

4 марта Москве [illegible]

Цен Колонни [illegible]

чакхбаьккхар СССР журналистий V съездо.

Съезда болх чакхбоалача дийнахьа пренешка къамаьлаш дир Х. Г. Теминга (Эстони), Н. Т. Табарова (Таджикистан), Г. Н. Селезнева, И. Н. Засурско (Москва).

Творчески секцешка болча балхах съезде дийцар цар кулгалхоша В. И. Распуцова, А. В. Романова, Б. Г. Лапина, Д. Ф. Брайчеиева, М. Ф. Ненашева, Л. Н. Кравченкос.

Съезде къамаьлаш дир журналистий Дунен Зал [illegible] президента К. Переклеша, Куба журналистий Союза генеральни секретара Э. Вера, корейски журналистий Союза ЦК [illegible] Демократически Республика журналистий Союза [illegible] Демократически Йемена журналистий организаце [illegible] [illegible] журналистий Ассоциаце генеральни секретара Кувек [illegible] журналистий Союза [illegible] [illegible]

XXVI съезда исторически решенех ерригача журналистски организацей, редакцешка коллективай, хIара советски журналиста дегаш урадоалду балха программа хиннийта.

Съездо СССР журналистий Союза правлене Центральни [illegible] комиссии хоржар.

Съезда делегаташа чIоагIа [illegible] КПСС Центральни Комитета, [illegible] Л. И. Брежнев дахьийта письмо [illegible]

Съезда тIехьахьа [illegible] КПСС ЦК [illegible] М. В. Зимянин, КПСС ЦК [illegible] Е. М. Тяжельникова, КПСС ЦК [illegible] К. М. [illegible]

СССР журналистий Союза [illegible]

СССР журналистий Союза Центральни [illegible] В. Н. [illegible]

(ТАСС).

Нах. А. Н. ПОХВИЩЕВАНА, Н. А. МАЛИКОВАНА, А. И. ХАСБУЛАТОВНА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Беркате Iилма - педагогически болх барах, общественни вахаре хьинаре дакъа лацарах Нохч - ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лаккхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота йола:

Похвищева Александра Илларионовнана — Л. Н. Толстой цIерагIча Нохч - ГIалгIай пачхьалкхен университета экономически факультета декана.

Маликова Нина Абдулаевнана — Л. Н. Толстой цIерагIча Нохч - ГIалгIай пачхьалкхен университета арена мотта кафедра доцента.

Хасбулатов Асламбек Идрисовича — Л. Н. Толстой цIерагIча Нохч - ГIалгIай пачхьалкхен университета исторически факультета декана.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1982 шу, 4 март.

Нов. Х. И. ИБРАГИМОВНА «НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР IИЛМАН ТЕХНИКАН ЗАСЛУЖЕННИ ДЕЯТЕЛЬ» ЯХА СИЙЛЕН ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Iилма дегIадовлаеча доккхий гIулакхаш карагIдувларах, беркате Iилма - педагогически болх барах, общественни вахаре хьинаре дакъа лацарах «Нохч-ГIалгIай АССР Iилман техникан заслуженни деятель» яха Сийлен цIи лойла **Ибрагимов** Хьамзат Исмаиловича — Л. Н. Толстой цIерагIча Нохч - ГIалгIай пачхьалкхен университета Iилман балха болча проректора.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1982 шу, 4 март.

Нов. А. В. СЕРГЕЕВНА «НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР IИЛМА ЗАСЛУЖЕННИ ДЕЯТЕЛЬ» ЯХА СИЙЛЕН ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Iилма дегIадовлаеча доккхий гIулакхаш карагIдувларах, беркате Iилма - педагогически болх барах, общественни вахаре хьинаре дакъа лацарах «Нохч-ГIалгIай АССР Iилма заслуженни деятель» яха сийлен цIи лойла **Сергеев** Аркадий Владимировича — Л. Н. Толстой цIерагIча Нохч-ГIалгIай пачхьалкхен университета биоорганически химе кафедра заведующена.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1982 шу, 4 март.

Нов. Г. А. БЕРМУСА «НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ШКОЛАН ЗАСЛУЖЕННИ ХЬЕХАРХО» ЯХА СИЙЛЕН ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Къаьстий школа дегIайоалаеча доккхий гIулакхаш карагIдувларах, беркате Iилма - педагогически болх барах, общественни вахаре хьинаре дакъа лацарах «Нохч-ГIалгIай АССР школа заслуженни хьехархо» яха сийлен цIи лойла **Бермус** Григорий Абрамовича — Л. Н. Толстой цIерагIча Нохч - ГIалгIай пачхьалкхен университета педагогикан психологен кафедра доцента.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1982 шу, 4 март.

СОВЕТАШИ ВАХАРИ

ОТЧЕТ ЛУ ИСПОЛКОМО

МагІалбикерчa халкъа депутатий городской Совета артІанарча сесси йийнар горисполкомо шера дьвча балхах йола отчет. Цу хьакъехьа доклад йир горисполкома председатела С. С. Хагиева. Иа юкъаш сесси къамелаш дир депутаташа «Малгобек мал» совхоза слесара Р. М. Темирбиева, Вознесен нефть» НГДУ лаборантка Л. С. Арсмакова, «Кавсерча газ чакхйоахача завода оператора Л. А. Кошировас, бурча тохара балхий управлене партнома секретара А. Х. Чилиева, горОНО заведующе А. П. Аляроева, кхыбараша.

Докладчика а, къамельаш дьвча депутаташа а, городерча а, юртанкарча а исполкомашта, горисполкома отделашта, Советий массадарча комиссешта, депутаташта карогІдьвнначун критически мах а беш, дукхагІа уйла тІайохийташ дийцар отчетах йолча хана ца дулаш дисарех, балха хиннача кхоачамбоацарех, цар бахьанех. Советий Іаьдала органий болх КПСС XXVI съезда решенеш, тахана вахаро дІадеххача тайпара дІахо тоабаро де деларех.

Деррига советски халкъаш цхьана, — белгалдаьккхар сесси. — МагІалбикерча къахьегамхоша цхьадола толамаш даьхад КПСС XXVI съездо белгалъяьккха боахам дегІабоалабара а социальни а программа вахаре чакхйоаккхача. Районо хаиал хьалха, 2? ча декабре, кхоачашьяй дІадахача шера промышленноста продукци маьхалъяккхара план. ДаьхенаеннаЙ шера планал совгІа 238 эзар сома маьха продукци. Планах лаьрхІа хинначул ши процент дакхъяьй къахьегама обеарле.

КІелиг дукха тоабеннаб транспортиикий, гІиш лошъерий болх. Еррига коммунальни услугаш йолча кердача фусамашка чубахаб 200 къахьегамхой дезал. 90 моттиг йола берий беш хьалъяьй СоагІанча. Поккхача, Ачалкхе хьалдаьд быта ЦІа. Доладоа болх бе водзенний керда хьалъяь универмаг, наштта кхы дІахо а.

Цуица цхьана, белгалдаьккхар сесси, Советий, цар исполкомий, депутатий балха тІа цІенхаштта кхоачамбоацараш хилар. Царех керттерчарех цаІ — шоай доазон тІарча предприятей, учрежденей, организацей балха Советий Іаьдала органаша боагІача тайпара тІахьожам ца лоаттабелга да. Дукхача даькъе ца бахьан долаш лаьрхІа доагІа тІалийца социалистически дехкараш меттел, пачхахьалхен планаш а кхоачаш ца еш цхьайола предприятеш хилар. Царла юкъе я МагІалбикера кирпишкаш ю завод, Поккхача Ачалкхера минеральни хий кийчду завод, «Чечингсельстрой» треста МагІалбикера хозрасчета участок, районера еррига совхозаш. Кхы а дукха а я городе бІарча хьайцача пачхахьалхен планаш кхоачаш а еш, оттаьча ассортиментахи номенклатурахи продукци арахецара дехкарех лоархІа ца еш йола коллективаш.

ЦІенхаштта кхоачамбоацараш да пачхахьалхен планаш кхоачашьяра даькъе гІишлон организацей балха тІа а. Цар хьалъеча гІишлонех дукхагІъяраш шу чакх доалаш, дукхагІча даькъе декабрь боаш мара эксплуатаце дІалац. Хьалъяь яьнна лоархІача гІишлонашна дукха хул акташ тІа белгалдаьа ханнахьа хьаде ца кхуваш дисараш. ТІехьагІа чакхдоаргда, аьле гарантийни тешал эу цу хьакъехьа гІишлон организаце. Аьппача хана уж чакх ца доахаш дусь. Миччa беса а объекташ дІасина баьлча корабоагІаш хилац гІишлонхой.

Тахханалца кхоачашбац республикерча цхьайолча министерствашеи ведомствашеи «Малгобекски района экономика дегІайоалабарах» бола КПСС Нохч-ГІалгІай обкомеи республика Министрий Советеи соцам. ХІана а дІадоладаьдац МагІалбике 100 фусам йола шІан 140 моттиг йола берий беши хьалъелга. Цул совгІа ух пятилетка плана юкъе а нхийтаиц уж гІишлош.

«Чечингушвино» объединене кхоачашъяц МагІалбикерча совхозашка бераштa лаьрхІан бахача наькха ГІулакхашта лаьрхІан йола гІишлош юртошка хьалъяра плана. Ух пятилетка шерашка алхха фусамашка лаьрхІа дола цІенош хьалде деза 20030 квадратни метр хулаш. ДІадахача шера хьалдаьрех кхо эзар квадратни метр мара хилац. Шера планах ах мара хилац царех.

ДІадахача шерара декхараш бІарчча хьайцача кхоачашдаьдале а дукха кхоачамбоацараш да городерча жилищно-коммунальни боахама производственни управлене а цун подрядчик йолча ремстройучастка а балха тІа. Город тоадира деррига балхашта заказчик йолча горисполкома коммунальни управлене оагІорахьара тІахьожам лелара хиларца цІеноаш капитально тоадара а городера улицаши майдаши тоадара а балхаш ІалаьмаІе во чакхдоах ремстройучастка. Город тоадара лаьрхІа дола цхьадола балхаш шерагара шерага дувлаш хьа ца деш латт. Кхо шу дІадаьннад МагІалбикердача городе нтт улицагІа электролиней хьаяь яха еза яхаш къамельаш лу. Иа болх хІанз а дІаболабаьбац ремстройучастко.

ЦІенхаштта тоабе белаш бахІара дийнахьара наькха вахара хьашташ кхоачашдара лаьрхІа йолча электротеплосета, «Межрайводканал» треста, торговле, бувзача организацей болх. Дукха наькха лоткъамаш ух цар балхах лаьца.

Къаьстта дукха кхоачамбоацараш да районерча совхозашка. Ух тІеххьарча шерашка чІоагІа лохбенна́б илат, дулх, шура, кхыйола юртбахама продукташ яхара боарам. Пхийтта центнера кІезигагІа да дІадахача шера «Луч», «Советски», М. Горьке цІерагІча, «Алханчуртски» — 2,2, СССР Конституце цІерагІча — 3,3 центнер мара ца хІара гектара тІара соахка ялатийна чуийца хьажаІаш. Кхы а лохагІа ба ялатийна лаьрхІа хиннача хьажкІий хьоа къам совхозашка: «Луч» — 1,8, «Алханчуртски» — 2,2, СССР Конституце цІерагІча — 3,3 центнер мара ца хІара гектара тІара соахка ялатийна чуийца хьажкІаш.

Кхы а йогІа да совхозашка хьайбаш леладара гІулакхаш. ДІадахача шера цхьанна а совхозо кхоачашдаьдац хьайбай продукташ яхарех ух пачхахьалкхеста йохкарех декхараш. Иа бахьан долаш района тІадиелл пачхахьалкхен декхар, 400 тонн дулх, 340 тонн шура. ХІаьта ух шерарча хьалхарча шин бетта хьайбаш лелалара хьоахкамаш соахка цу хана хиннарел а лохагІа да районерча дукхагІйолча совхозашка.

Ишдала ... районерча боахамашка комсаш лелалара гІулакх. Хаиахьа царна гулал деллa шІаштІехьа ца даларна тІеххьарча шин шера совхозашка кхоачашдаьдац комсаш кхеара декхараш. Иа бахьан долаш планах лаьрхІа хиннa дукха лаараш тонаш комсаш дІа ца луш йисай пачхахьалкхена.

Сесси белгал ма даьккхара, юртбахама хьоахкамаш ниттo лоха хилара керттера бахьанаш да совхозашка кхаша хьайбаши лелалара культура лоха хилар, юртбахама культураша ханнахьа Іуналца делга, доакъарий база эсал хилар, техникаш, минеральни удобренеш, молхаш бизза пайда ца эцилга, зоотехнически а ветеринарни а болх тесса лелабелга.

Уж кхоачамбоацараш дукха кІезигагІа хургдар юрташкарча Советий исполкомаша, депутаташа совхозий, бригадий, ферми балха боагІача тайпара тІахьожам лоаттаборе, юрташка баха нах кхашкарча балхашта оар цагІбоахаш дукхагІа новкъостал доре, боахамий кулгал хошкара ца деш дисачох лилагІа жоп дехаре.

Кхуваш йоагІача тІехьенна дешар ІомадеІа коммунистически кхетам луши педколлективашта дукхадар карагІдьинадале а, сесси белгал ма даьккхара, белгала кхоачамбоацараш да школий балха тІа а. Дукха моттигаш я юкъера школа чакхъяьккхалехьa катирхой дешарах юкъагІбийнна. Кхоачаш дац профессионально-технически училища дешархой хьожабара декхараш. Эсала а дешархошта къахьегама кхетам балара база. Дешархоша советски законаш, социалистически вахара бокъонаш тІелхаеш моттигаш я.

Дукха лелардоиаш гучайоллийт наькха унахцІено лоорча учрежденеша а. Эсала латт районе унахошта ханнахьа дарба дара гІулакх, молханца цамогаш бола нах Іалашбелга.

Белгалдаьха а кхыдола а кхоачамбоацараш дІадахара, масса а оагІорахьа Советий, цар исполкомий болх тоабара, депутатий, массадарча комиссей бехктохкам лакхбара тІабердабаь соцам тІайийцар сесси.

А. БАСИЕВ.

Латвийски ССР Іилмай Академе органически синтеза Институте цу институтa директора Латвийский ССР АН член - корреспондента профессора Г. И. Чипенса хьалхлецца хьаьлй СССР-е керттера ярех йола биорегуляторий хьаарен промышленни арахецарен технологически методаш кийчъяра лаьрхІа синтезан биорегуляторашта биохимически тохкамаш дерий центр.

Лакхехьа хьоахальча «пептидий Іалама биорегуляторашa» вІашагІтох биологически активни соединеней шерра группа. Цу еррига коодинаци ю организма лоархІамегІа йолча биохимически физиологически процессашца. Цу «биорегуляторий функциональни лоархІама тохкамаш дар лоархІаме да биологически процессашта хьинарегІа віашкхьиII ира наькъаш лахари молхий средстваи хьаара керда принципаш лахарай.

Пептидий биорегуляторий синтетически кийчъярен уж хьаелга віашІехьдаккхарен методашта тохкамаш дарах, кийчъярах Института Іилмай кандидат цеха нара СССР Пачхахьалкхен премий хьоийлай.

СУРТА ТІА: Іилмахой группа (аьрдехьара аьттехьа) — института директор Г. Чипенс, медицински Іилмай кандидат лаборатори заведующи В. Клуша, химически Іилмай кандидат цеха начальник А. Папаре, химически Іилмай кандидат Ф. Мутулис, йоккхагІйола инженер-технолог А. Штальберга.

И. ПРЕДЕЛИСА сурт.
ТАСС фотохроника.

ДЕГО КЪОАБАЛДАЬ ГІУЛАКХ

Комсомольски собрани йистейоалаш латтар. Цхьа дош дисадар кагирхоша дувца дезаш — комсомольски бюро харжар. Дош дийхар комсомольца Абдурзаков Сайд Мохьмада.

— Аз дех, — аьлар цо, — комсомольски бюро член вала вай участка мастер Магомадов Хьумид харжар. ШоллагІа шу да из коммунист вола. Вай мугІарашка хьалхвийнав из, хьинаре дакъа лоиц общественни комсомольски вахаре, дика новкъост, кагирхой хьехамча ва Хьумид. Шийна тІадилла гІулакх дизза цо кхоачашдергда аьнна хет сона.

ЦаІ санна массава а раьза а волаш айдир кулгаш. Собрани чакхъьнначул тІехьагІа шоай декхараш дІадийкъар керда хержача бюро членаша. Хьумида идейно-кхетама сектор кхачар. Цун декхар дар хІанзчул тІехьагІа участке къахьегача комсомольцашта кагирхоштa юкъе кхетама-политически болх бар, къона болхлой парсна. Даьхенна тешаме бола патриоташ ккебар.

Собрани хинначул тІехьагІа пхи бутт гарга ха яьннай. Гуш да комсомольски бюрос хІанале тоьал болх баьлга Нохч-ГІалгІай гІишлошъеча управленена чуйоагІача № 105 йолча дІаюза лелача механизированни колонна коллективе къаьстта дика хьокхамаш даьхад Бокои Бадрудина кулгалдеча шоллагІча участка къахьегамхоша. Цу толамий доккха дакъа кхоач участка мастерга Магомадов Хьумидага. Сатем боацаш саг ва Хьумид. Участке венача массаза а го йиш я из болхлоаша цхьана тайп-тайпара гІишлон балхаш деш, церна дикагІйола балха методаш хьехаш.

— Гой, Марем, кирпиш йотташ ниисса урагІа доди ов 1,5 сантиметр хила деза, хІаьта пхоратІа дода ов 1 сантиметр сома хила деза. Цхьаьккха а да хьона керттердар — маркхал кирпишка тІехнахьа ниисса массанахьа дІакхоачаш хила беза, — яхаш хьехар деш новлар Хьумид со из волча моттиге дІагІалахача хана. Шийна доьча хьехара дел тІара баркал а аьнна къона наменщица дІахо болабир шин болх.

Шийх шийн балхах дуиаш дукха тІера хилацзий къона мастер бакъда дукха дІайха дешаш а лир шийн новкъостех, къонача гІончех, шийн хьехамчех.

Дукха ба, участке Хьумида лоацачох, хьинаре къахьегарца, общественни вахаре дакъа лацарца, шийн новкъоста гІо де кийча хиларца белгаладаьна болхлой. 1965 шера деш къахьегаш ва уххал бригадера гІончa.

Дакха говзал йола специалист, участка партбюро член, коммунист Володин Павел Гаврилович, плотникий бригадир Мачулкин Иван Петрович, дукъача шерашка ухаза болх беш ва комплекснийн бригада бригадир, Нохч-ГІалгІай Сийлен гІишлошхо ПМК-105 постройкома член, Черепнин Петр Петрович, кхыбараш.

— 1974 шера Грозненски политехнически техникум йистеяьккхачул тІехьагІа Советски Эскаре гІулакх де тІавийхар со. Забайкальски тІема округе чакхдьлар са эскарера шин шу. Цига тхоай батарея комсомольски организаце секретарь хилар. Командира хьехар дир сона тІема училище деша ваха. бакъда, дІамига волча хана деиз гІишлохо хила белам болаш хиина хиларах со раьза хиланзар — яхаш дувц Хьумида шийн вахарах.

1976 шера эскарера гІулакх сийленца чакх а даьккха мІаноагІа дІамига саг. Иа балха отт ПМК-105 шоллагІча участка коллективе. Паха кулгалдарч опыт йоацача мастера хьехамча а хиина дІчаттар къахьегама ветеран П. Черепнин. Цо Іомавора къона кулгалхо наьпа болх мишта бе беза, нан болх дикагІа бейгбола гІишлошъяра производство мишта вІашагІехьяккха еза, малагІа мероприятеш йиччa болх дикагІа дІагІоргба, дукха кхыдараш.

Ялх шу гаргга ха яьннай цу хана дена. Тахан Хьумид ше а хьехамча а хиина дІаоттар. Каст-каста го йиш я из Володин Павел Гавриловичаца цхьана къонача болхлошта хьехар деш, уж дика болх бе Іомабеш воллаш.

Цу гІулакха тІехдика новкъостал ду Хьумида Грозненски мехкдаьтта институти аьачий факультета гІишлон отделене дешаш хиларо. Ух деношка тха вІашагІкхетар хилар институте цхьан аудиторе чу. Хьумида дІалуш вал гІишлошъеча производстви технологех йола курсовой проект. Квалифицированно, шийн болх оовзаш хиларца дуцар цо шийн проектах даьша. Раьза бар комиссеиа юкъе боагІаш хинна хьехархой Хьумида оттаьча проектах цар баьмах «тІехдика» аьнна оцен ка ни.

Хьехархоша даьча хаттарашта ше даьтта дика жоп даларах ду ПолдалИначча дІамигача сага шийн новкъоста участка начальника дел тІара баркал а аьнна дийцар. — Сона ух институте деша оттара хьехар даьр а дешича юкъа масседа а новкъостал дер а са новкъагІйола порькост Бокои Бадрудин ва. Дукха ха йоацар цо сона дийй оттараш дІааме лаьмита аз кийчо еш я. ХІаьта хІанз дешаш а Контрольни [illegible] проекташ аз.

дІалладехьа даим хьож ца шийса аьй е аьна, гІалаташ дІадоахийт, со ца кхеташ лар сона хьех.

Ух шера вай дездергда СССР-ен Нохч-ГІалгІай автономен 60 шу, нохчийи гІалгІайи хальшин шоай лоІамагІа Россена юкъедиха 200 шу дуза цІейш. Цу деза деношта сийленца пакъабахара шерра социалистически ях а йоржаяь, араха болх бе атта дене а цхьа ди дІадоаш участка коллективо смени нормаш тІеххоачаш ца еш. Хьалха латташ ба коммунисташ, комсомольцаш, кагирхой. Делнъийна хІама дуача хана, болха тІа перерыв йол ча хана дукха политмассови болх бу комсомольски бюро членаша: беседаш, политинформацеш ю Гарсиева Марем массех музыкальни инструменташ лакха ховш я. Шийн новкъостийна самукъна доаккх цо пандар тІехьа а локхаш илеш. аш раш йоахаш. Каст-каста ара хец «комсомольски прожектор», листокаш — молнеш Миннаев Усайса кулгалдеча «КП» штаба, хІаьта Хьумид ва мел лин вІашагІехьдоаккхаш ва. цул совгІа цо каст-каста вІашагІтох кагирхой балха говзал Іомаяра опыт дІа-юха екъара чакхйоахача занятеш.

— ГІишлонхочун болх беза Іомаваьа со са дася лаь вошаси, — яхаш дувц мастера, — Къахьегама ЦІеча Байракха орден лелаеш вола са да шоллагІча гІишлон управлене электромонтажникалла болх беш ва. ХІаьта лаь воша гІишлон участка начальник вола дукха ха я. Цудухьа, цар наькъ хьаллаца а аз а са дІамагІа волча вошас Руслана а гІишлонхой хила чІоагІо аьй. Руслан а ва Грозненски мехкдаьтта института гІишлон факультете шоллагІча курсе дешаш. Тха дела лах хІана йаьа гІишлошъерий династа хиннй аль наш волаш да.

Сайнйна болхлой цІабаха автобуса тІа хоршаш латтар Хьумид царна хьагІайенача хана. Кхоана комсомольски бюро заседани хургйолаш комсомола мугІарашка керда членаш дІаяза бехкеи дІахайтал цо шийн новкъостарта Абдурахманов [illegible], Малаева, [illegible] Гасиева Марем, [illegible] бюро членашта. [illegible] дІаболх, цхьана [illegible] сихьена вай мастера. Кхоана берборча балха шин чертежаш Іомаяь, болхлой шоай моттигашка дІабехкара план оттаю, цул тІехьагІа цхьаькха хІама деса дийццы кийнона аьнна гІоналла [illegible] балхе тоьде деза ана дус дІахоа. Цун дІахо бола новкъ хац институте. Тахан консультаце а.

Р. АУШЕВ.

ТАТАРСКИ АССР Мехкдаьтташимики къонача города Нижнекамска горисполкоме бола беш а [illegible] балла кабинет. Цуна керте латт горсовета исполкома инструктор Р. Х. Гайнеева.

Кабинете гулдаь да болх бара депутаташта тІа деш доала эргаш справочно-методически литература. ПорлакагІа а система йолаш вІашагІехьдийхха а да городи цун предприятешй дегІаяьккхарах, оьшаьхаи социально-культурни [illegible] кулгалдара Советон цун исполкомий бета [illegible] масса болх бала оьшаш дукаш дола документаш. [illegible] технически прибораш средстваш ца нийсьь а.

СУРТА ТІА: [illegible] массаерча [illegible] Нижнекамскерча [illegible] балха кабинете.

Е. ЛОГВИНОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ЦхьайтталагІча пятилетка мулаш

КАРТА ТІА ЙОАЦАЧА МЕХКДАЬТТА ДОАЛЛАЧА МОТТИГЕРА МЕХКДАЬТТА

ЦхьайтталагІча [illegible] вай мохк экономически социальни дегІабахара план чІоагІъеш соцадаьяр хьалхагІа оттаь хиина 1985 шу тІаккхоачаш энергоресурсаш 160—170 миллион тонн условни доагора боарамо кхо лаьрхІа хиина дазаш 200 миллион тоннал тІехйоаккхаш дакъе аьина. Иа ба мехка экономе режим геттара чІоагІъялара тешал деш долча плана хиннача эттара доккхагІча хувнамех цаІ.

Энергоресурсий кхом бар — тахан еррига промышленно дегІаяьхача пачхахьалкхенаша чІоатгІа теркам тІабохийтача дешаех цаІ. ХІаьта из, правило лархІа йиш йолаш, дувзадени да цар уьатІахар арахьарча источникех тайша хиларах. Вай мохк-м дуккъала шин экономика дегІадара кхоачам болча дунен тІа эттари цаа болашагІча топливно-энергетически комплекса (планетарни производства нхелагІа дакъа) да хиина ца Іеш, хьалхе лелаеча энерготранспортерех цаІ а ба. ХІанз вай бІарго чулаца йиш йолча хана кхоачамбалла я цун ресурсаш.

ГІулакх ишта латташ хилча сел боккха низ тІа хІана ухийт вай карта тІа йоацаш йолча мехкдаьтта доаллача моттигера 135 миллион тонн мехкдаьтта «лакхара» (дукхьалла цу боараме и плана тІа кхое лаьрхІа энергоресурсаш)?

Кхоьча энергоресурсех образно а ала бокъо йолаш а оал «долаш долча энерге хьастех эттара дарегІабар ба аьле». Цхьабакъда, «дарегІа» яхар «мах боацаш» аьннa дац. ХІама кходарга хІама дІадахийта деза, амма из кастта юхаметта этта Іац, цо холуш бола пайда лу.

10-ча Дунен халкъашта юкъерча энергетически конференце лаьрххІача комиссе даиех, 5—10 процент ресурсаш кхое йиш я. оалаш долча бесса, «цІагІарча средствашца», массадарча организационни политика тема чу, цул аІехьагІарча 5—10 процента дІадех дика расходаш елга, хІаьта дІахо 20 процентага кхоачаш ресурсаш кхоар геттара йоккхича капиталовложенешца дувзадеиа да.

ТІеххьарча итташ шерашка, советски топливно-энергетически комплекс геттара сиха дегІанхача хана, цхьадола хьокхамаш теркал де а йиш хилацар. Иа [illegible] дора сиха дегІалх[illegible] хІаьта из чІоагІа [illegible] а дар. ХІаьта къамал [illegible] единицала кхыча индустриально чІоагІа дегІаяьккхача мехкацначул дукха бедаш энерги вай дІайоцаш хилар [illegible] цхьа ха дІаллаца да йиш йоцаш дар. Миччa бесса а хьалдача процента боараме хІама ца [illegible] хила ниш ац.

МалагІча даькъе хувцаенан хІана ситуаци?

Цхьа-дале, доьрпІ абсолютни боарам [illegible]. Бийца мета дукха [illegible] цун запасаш кхаметташ[illegible] йиш [illegible] тІехьенна лаьрхІа [illegible] дукха[illegible] [illegible]. Шозлагіа-дале, маьха чІоагІа [illegible] Вай мехка [illegible] да кертера меттигашта а газ а йоаха [illegible] тІаьха хала [illegible] къулбаседоагахьарга а малхбоалегІахьарга а [illegible] мехкдаьтта газа йоахача районашкара доамал геологически хьалаш чІоагІа талхарцох. Расчеташа хьаьйокх, нагахьа санна 15 шу хьалха цхьа сома маьха байдал яккхара 2 сом капитальни вложенеш е езаш хиина яле, тахан — 4 сом, хІаьта хьагІадоагІача шерашка кхы а дукхагІа а дахийта деза.

СЕН ЧОТАХ КХОДУЛУРГДА ДОАГОР

ЦхьайтталагІча пятилетке кхое лерхІача энергоресурсий сумма хьалхагІа чІоагІъь хиннача 160—170 [illegible] тонната ра 200 [illegible] тонната кхоачаш [illegible] кхом бар [illegible] плановни организаце чІоагІъь лаьрхІачул тІехьагІа.

Энерге прои[illegible] ишна традицин[illegible] никъ — эттара хьа[illegible] агрегатий [illegible] совдахар [illegible] [illegible] бозиш [illegible] станцеш я. Вай вІашагІехьдаьннад [illegible] ватт-сахьтага дІадола [illegible] [illegible] дукха [illegible] тагІа [illegible] — 328 грамм. ХІаьта [illegible] станцешка кхы а лохагІа ба из хьостам — 318 грамм. 1965 шера [illegible] [illegible] Цу 9 граммо хургда [illegible] пар 9 миллион тонн [illegible] гор.

КарлагІча пятилетке СССР [illegible] [illegible] дакъе атомни [illegible] станцешна кхетарга. Иа бахьан долаш а, хІаьта иштта керда атомни ТЭЦ хьалъяр бахьан долаш а хулаш йола суммарни экономи 63,5 миллион тонн условни доагорга кхача еза. Доагора духьдухьача тайпах пайда ийбара структура хувцалларо хьалхарча аргІана кагийча потребителашка кІерамета газ йоагарпо. 20 миллион тонн дургьа.

Иштa да энергетически [illegible] шийна чурча экономе [illegible] лостамаш. Энергех пайда ийбеча индустре кхое лаьрхІад ца продукце единица еча расхода норма чІоагІа кІезигъяра чотах. Иа да эттара хьалха керда энерги кхоеш йола технологеш юкъехувлалоа яре ца хилар. Дукхьала цар кходе деза 60 миллион тоннага кхоачаш условни доагор.

ТІеххьара а, хІама кходара цхьаькха хьаст — шоагІа юкъейоалача энергоресурсех дакхагІа пайда нйбар. Пхе шера еррига сецъо промышленносте 35 миллион тонн условни доагор кходолга Іалашде дола шу хасте.

Цу [illegible] [illegible] на еррига резерваш хІанна тІехача, хила йиш йола экономи 200 миллион [illegible] условни доагорах тІехъярча. Советски Союз [illegible] хьалча из да энергоресурсий производства боараме [illegible] совгІа [illegible] дел 10 процент тІаккхер[illegible]. ХІаьта цу тайпарча экономи хІара процент хІанарча за на дунен тІа заьтача [illegible] [illegible] 1,9 милли[illegible] ара доа да.

ЭНЕРГИ КХОЕШ ЙОЛА ПОЛИТИКА ЙОАЦАШ МЕСАРГЙОАЦАШ ХИННАЙ

Амма хІама кходарга а, пайда дагадоагІача тайпара ахча ма дьдай. Цун хьалхадара тІа, церга аьлха [illegible] средстваш еза, практически массе а ийшй. Нагахьа 1965 шера доа вай [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] хІама къамал дохол хьалра

Леоид КОРЕНЕВ,
АПН [illegible] обозреватель.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета массадарча комиссешка

НАХА ЭША ТОВАРАШ—ДУКХАГІА

Ух деношка хилар [illegible] наха эша товараш арахецара [illegible] горисполкома депутата Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета массадарча комиссе заседани. Цига йийцар «Халкъа эша товараш района предприятешка дукхагІа а дикагІа а яхарах» Гудермесски горисполкома председателя заместитела, горплана председателя А. А. Цакаева аь доклад.

Массадарча комиссе белгалдаьккхар, КПСС XXVI съезда решенеш хьалхле долаш халкъа эша товараш дукхагІа арахецара, цар ассортимент шерраба, уж дикагІа хилийта даькъе халкъа депутатий Гудермесски горсовето [illegible] бола беш хилар. Масала, бахача наха эша товараш хьадеча предприятешта тІахьожам лоаттабелга чІоагІъяьа горисполкома. Массадарча комиссеша уж товараш арахецара а йохкара а промышленни предприятей керда кхоачамаш гучадоах. Дукхача комиссеша халкъа тІахьожамна организаци болх а балла бола бу. Цхьукха халкъа эша товараш хьадарей маьхалдахарей план соахка 101,4 процент, хІаьта кхы тІа ерна дазаш 156 процент кхоачашйир.

Халкъа эша товараш арахецарах лоархІайир «Мединструмент» завод, маькх ю завод, «Межхозлес», райпин потребительски общество, общепит, кхыдараш.

Комиссе белгал ма даьккхара горисполкомо доагІар [illegible] халкъа эша товараш арахецара планаш кхоачаш ца еча предприятешка гІалхоцкара. Районерча цхьайолча предприятешна плановни заданеш кхоачашьяц, масала, нахах я тоабытомбайна. Цо оал Н [illegible] мара [illegible]. [illegible] бола болх оал [illegible] ассортимент шерраба а дикагІахьара а, из дикагІа хилийтара [illegible] кхо ма.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета массадарча комиссе Гудермесски горисполкома могадир [illegible] даьха кхоачамбоацараш дІадоахилга, халкъа эша товараш дукхагІа а дикагІа а арахецара тІадерзадаь бу организаторски болх тоабелга, моттигашкарча Советий исполкомий а массадарча комиссей а заседанешка уж деноши дукъашца, цу даькъе шоашта еш бокъонаш баззагІа пайда эцилга. Цул хьаьсача предприятей болх тоабелга, халкъа эша товараш арахецара моттигерча байлалах а промышленни отходех дикагІа пайда эцила, чакхдахаза лаьцдена белла [illegible] ца.

СОВГIАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

«КЪАХЬЕГАМА ВЕТЕРАН» ЯХА МЕДАЛЬ КЪАХЬЕГАМХОШТА ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

1974 шера 18 январерча СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Указаца хьежжина дуккхача шерашка цIена къахьегарехи къахьегаме карагIдьннарий хам беши СССР Лаккхехьарча Совета Президиума цIергIа «Къахьегама ветеран» яха медаль лойла.

ЛЕНИНСКИ РАЙОНЕ Швейни производственни объединене гIолла:

Алмазова Жамалдий Марема — № 17 йолча детсада повара.

Аидалева Зинаида Ивановнана — конструктора.

Аксенова Клавдия Петровнана — пенсионеркана.

Арсмирзаева Тамарена — швея-мотористкана.

Башаев Імрана — грузчика.

Дашиян Мухач Нерсесовнана — швея-мотористкана.

Джанаралиева Тауса — пенсионеркана.

Данилова Софья Аршаковнана — утюжильщицана.

Егорова Нина Петровнана — контролера.

Костюк Клавдия Григорьевнана — пенсионеркана.

Машарова Галина Михайловнана — комплектовщика.

Назарова Татьяна Панфиловнана — грузчика.

Ногина Любовь Романовнана — пенсионеркана.

Онищенко Васса Ивановнана — вышивальщицана.

Рогожина Нина Васильевнана — пенсионеркана.

Сахарова Людмила Григорьевнана — бригадира.

Соколанова Анастасия Акимовнана — швеина.

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома гараже гIолла:

Гречаной Николай Ивановича — водитела.

Дубинина Екатерина Алексеевнана — дворника.

«Родина» яхача совхозе гIолла:

Блошкин Василий Игнатьевича — пенсионера.

Сусиенко Иван Тимофеевича — слесара.

Тарасова Мая Харитоновнана — йоккхагIйолча экономиста.

Финка Фидель Гершковича — кертерча ветеринарни лора.

Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советерча физкультурай спортан комитете гIолла:

Погонайлов Олег Васильевича — тренера.

Художественни промыслан производственни объединене гIолла:

Аласва Юлия Павловнана — стеклодува.

Дадашева Шахена — заварщица.

Мусаелян Анна Аршаковнана — [illegible].

Шамаева Мариат Хасуановнана — гладильщицава.

Грозненски почтамте гIолла:

Валова Елена Николаевнана — почтальона.

Горшенева Зинаида Ми[illegible] — почтальона.

Доронина Валентина Кирилловнана — 42-ча бумажна отделенин начальника.

Медведева Анна Антоновнана — почтальона.

Рубцова Серафима Его[illegible] — почтальона.

Симонова [illegible] Ивановнана — [illegible].

Степаненко Екатерина Ивановнана — [illegible] отделенин начальника.

Ткачева Валентина Ивановнана — 20-ча бумажна отделенин начальникан заместитела.

Шаулова [illegible] — [illegible].

Штокман Таисия [illegible] — [illegible].

«Чечингушнефтехимавтоматика» яхача Бесслановски производственни объединене гIолла:

Ермолаева [illegible].

Исаков [illegible].

Троценко [illegible].

ЧИАССР [illegible] комитете гIолла:

Гурьев [illegible].

Левин [illegible].

Киноавторемонтни мастерске гIолла:

Заремба Светлана Семеновнана — стеклодува.

Сорокин Николай Иосифовича — слесара.

СССР Госгортехнадзора Юкъерча-Кавказски округа управлене гIолла:

Трушкин Федор Михайловича — пенсионера.

Ленински района № 7724 йолча центральни сберегательни кассе гIолла:

Чекунова Надежда Павловнана — кассира.

Нохч-ГIалгIай аптекоуправлене гIолла:

Белова Клавдия Яковлевнана — рецептора.

Бородавченко Анна Петровнана — провизора.

Гурьба Валентина Федоровнана — бухгалтера.

Кумскова Лидия Васильевнана — № 67 йолча аптека заведующе заместитела.

Караева Надежда Федоровнана — № 56 йолча аптека заведующена.

Кузьменко Мария Антоновнана — № 67 йолча аптека заведующена.

Кашуба Илья Антоновича — контрольно-ревизионни отдела начальника.

Толстова Вера Никифоровнана — рецептора.

«Автоспецоборудование» яхача Грозненски опытно-экспериментальни заводе гIолла:

Баранов Николай Васильевича — грузчика.

Белянина Зоя Александровнана — лаборанткана.

Бурков Василий Алексеевича — токара.

Бахтин Василий Дмитриевича — кертерча экономиста.

Гребнева Тамара Кузьминичнана — транспортировщика.

Зуб Анатолий Ивановича — слесара.

Лисина Раиса Терентьевнана — машиниста.

Турапин Владимир Степановича — электросварщика.

Ширяев Иван Андреевича — слесара.

«Красный молот» яхача Грозненски машинашъеча заводе гIолла:

Андреев Иван Павловича — стропальщика.

Барахоев Іумара Махьмаза — каменщика.

Беспалов Борис Ивановича — слесара.

Белякова Нина Иосифовнана — пенсионеркана.

Вихров Август Петровича — [illegible].

Гудухин Михаил Федоровича — [illegible].

Долбилина Антонина Ивановнана — модельщицана.

Елисеева Валентина Никифоровнана — стропильщицана.

Животворова Вера Александровнана — сушильщицана.

Зинаева Валентина Ивановнана — пенсионеркана.

Котельникова Мария Ивановнана — [illegible].

Кучкин Константин Ивановича — пенсионера.

Косенко Октябрина Александровнана — пенсионеркана.

Козлова Татьяна Петровнана — [illegible]-диспетчера.

Кочумирова Надежда Ар[illegible] — [illegible].

Ломоносова Мария Петровнана — [illegible].

Нефедкина Ирина Захаровнана — лаборантка.

Олейников Анатолий Павловича — котельщика.

Резниченко Иван Васильевича — [illegible].

Романенко Анна Ильиничнана — транспортировщика.

Сонников Виктор [illegible] — [illegible].

Синегубова Александра [illegible] — [illegible].

Соловьева Нина [illegible] — [illegible].

Серанц [illegible] — [illegible].

Светашов Александр Петровича — пенсионера.

Фирсов Иван Петровича — пенсионера.

Фролов Владимир Сергеевича — пенсионера.

Хамидова Зазман Хамидовнана — дробильщика.

Шарганова Таисия Степановнана — пенсионеркана.

Якунина Фекла Николаевнана — автоматчика.

Л. Н. Толстой цIергIа Нохч-ГIалгIайн пачхьалкхен университете гIолла:

Бугрименко Раиса Евгеньевнана — швейцара.

Горенштейн Мордко Шлевовича — пенсионера.

Говоров Сергей Михайловича — доцента.

Краснюк Лидия Николаевнана — пенсионеркана.

Кашпурин Василий Александровича — йоккхагIйолча преподавателя.

Лизунова Елена Стефановнана — йоккхагIйолча преподавателя.

Погорелова Вера Павловнана — коменданта.

Устинова Мария Николаевнана — пенсионеркана.

Шахназарова Евгения Сергеевнана — йоккхагIйолча лаборантикана.

Шипкарев Григорий Даниловича — кочегара.

Яковлева Галина Петровнана — доцент.

Нохч-ГIалгIай госфилармоне гIолла:

Арутюнов Рубен Петровича — болхлочоа.

Бельс Майор Давыдовича — пенсионера.

Н. Заболотне цIергIча типографе гIолла:

Лукьянец Александр Владимировича — стереотипера.

Милютин Александр Федоровича — товароведа.

НГIАССР чурча гIуллакхий Ленински райотдела ведомственни йоацача охрана отделе гIолла:

Алхазуров Саит-Хьасана — хьахочоа.

Бирюков Константин Петровича — хьахочоа.

Высоцкая Елизавета Сергеевнана — хьахочоа.

Быстрепова Евфосинья Максимовнана — контролера.

Вершаева Антонина Николаевнана — хьахочоа.

Громенко Александра Андреевнана — хьахочоа.

Голубева Евдокия Ивановнана — хьахочоа.

Давыденко Анна Федоровнана — хьахочоа.

Дьячкова Надежда Петровнана — хьахочоа.

Деев Алексей Егоровича — контролера.

Диргачева Анна Ивановнана — хьахочоа.

Дырина Любовь Леонидовнана — хьахочоа.

Данильнина Федосья Григорьевнана — хьахочоа.

Золотова Клавдия Алексеевнана — хьахочоа.

Ковалева Нина Семеновнана — хьахочоа.

Колодяжная Роза Васильевнана — хьахочоа.

Люльченко Надежда Александровнана — хьахочоа.

Магердумова Люсия Михайловнана — хьахочоа.

Орлова Ольга Константиновнана — хьахочоа.

Сухарь Антонина Сергеевнана — контролера.

Сехниева Нина Семеновнана — хьахочоа.

Самсонова Анна Васильевнана — контролера.

Тумаин Анастасия Даниловнана — контролера.

Фомина Ульяна Степановнана — хьахочоа.

Фиронов Александр Тимофеевича — пенсионера.

Хомякова Вера Мартыновнана — хьахочоа.

Чумиченко Елизавета Павловнана — пенсионеркана.

Шеховцева Мария Петровнана — контролера.

Шевченко Петр Андреевича — хьахочоа.

Шилова Вера Алексеевнана — контролера.

Ягодинская Анна Васильевнана — хьахочоа.

Райпотребсоюзе гIолла:

Забара Евдокия Мироновнана — пенсионеркана.

Минченко Надежда Порфирьевнана — пенсионеркана.

Сарыкова Ольга Тимофеевнана — пенсионеркана.

Гидрометеорологи [illegible] [illegible] Къилбаседа Кавказан территориальни управлене гIолла:

Ичалов [illegible] — [illegible].

(ДIахоадар тхоьгIа арга кичча номерагIа).

Дозазол дехьара

ДIахо хьал тоалуш хилар ца белгал да Польски Халкъа Республикера гIулакхаш тахан. Хаддаца болх беш я фабрикаши заводаши, шахташи порташи. ДукхагIйолча наха кхетаду мехка кхоаченна мел доархIам болаш да хIара къахьегама, коллективно хьадеш дар.

СУРТА ТIА: Тархомпинерча ПОЛФА яхача фабрике молхашта упаковка еш я. Цу маркагIа йола медикаменташ дика йовзаш я вокхарашка долча социалистически мехкашка.

ЦАФ—ТАСС сурт.

БIаргадайначо ду тешал

«СО ЦАI МАРА ЙИСАЯЦ ДИЙНА...»

США лаьрхIа яьча «баьццара беретош» яхача подразделене ду Сальвадорски хунта салташта Вьетнама шоаш Іоаль тIема действеш ера опыт. Цар Іомаваь бIаь соигIа сагна «атлакатль» яхача карательни бригада тIуи. Даха шу чакхдоалаш йир правительственни бIуно Морасан яхача провинце наступательни операци. Партизанашта то бе я бохабе я нIаштIехьа я па даьнна, баха маьрша нах боабе болабелар уж — моллагIа шоашта мукъадовлара къонсам лоаттаберашта новкъостал деш хургва аьнна Хьиттар ву я вуш. Партизанашта тIо деш хургьа аьнна шоаш дегабуам бет йола хIара юрт, хIара цIа хIалакдора салташа. Массехк дийнахьа ээар сагссигIа гражданскеи нах боабир. Эггара дукхагIа цIий Іодахийтар «Весеремос» яхача мохк Мосота яхача юрта мукъабаккхара низий радиостанце эфире дIакхойкадир уж оанхарий гIулакхаш бIаргадайнача Руфина Амайи ду тешал.

Хаттар: Мосота яхача юрта нах боабаьлга хови я из деррига я хьайна бIаргадайна я йола теш я хьо. Дувналургдий хьона цига фу хилар?

Руфина Амайя: Уж бахькар 11 декабре пIаьраска дийнахьа, цу сахьате шоашой цIеношкара баха нах арабаха я болабелар. Из дар Іуйрийна 5 сахьат доалаш латташ. Тхо мугIарагIа дIаоттадир майда тIа. Дерзаи хиина бераш шелал эгаш дар. ТIаккха малаьнах киназа чубехкар. ХIьта кхалнах — Альфредо Маркеса цIагIа, тIехаьнахьа чIега я теха.

МаIача наха топаш техар дийнахьа шийтта сахьат доалдаш. Делкъел тIехьагIа ши сахьат доалаш латташ дIа я къастабаь доамигахьа хьалбигар мехкарий. Цига низагIа делабир уж Іуйрийна ялх сахьат даллалца, цул тIехьагIа боа я бах цIи теха боагабир.

Топаш тохаш бIаргех хIамаш хьоарчайир малача наха Из дайра сона тхоаш чухиинача цIен ьорах арахьеха. Царна хьалхагIа талазар дора, тIаккха топаш етташ боабора Салташа бала бахьар тенчаш дIаеший. Амма тенчаш,цар наар, къьаьккха я кашар малача наха цхьаьнна я организацена мохк, хIаьта я бон бийзар цар миссане я...

Эггара къизагIа дола хIама дар бераш доадар, дукхьал шоашта гоама хиларасIа доадир цар уж.

Тхоцара хьалхагIа дIакъоастабир эггара боккхагIа хиина нстий. ХьалхагIа йийра Маргарита Маркес, тIаккха Винсента Дельвин, Аурели, Бартола. Уж берригаш а къаьна нстий бар, низткъа мара дIабаха я цамогаш.

Хаттар: ХIьта хьо мишта йоалалар кIалхара?

Руфина Амайя: Тхо цIагIара ара я даьха доадё дIадуглаш, со дIаюстара я нийкха Іаьха тIехьаь я лечкьар. Из тамашийна хIама дар, цу оакхараша зенлар со. Ше йола кхалсаг йийра цар, из деррига я са бIаргаша бIаргадайра сона дайра цар уж, мишта боабир я мишта болгабир я. ТIаккха салтий сона гаьнабовццаш Іо я хаьшка къамаьлаш де болабелар. Цар йоахар цигара дац шоаш, кхьча районера хьабовлабаь бар салтий.

Сона хезар шитта нах боабаьча салташта кулгал деш хиинача лейтенанта цIи йоахаш я. Ортега йоахар цунах. Из вар бераш доадё аьнна приказ лениар. Эшара аьлар, доклада тIа белгалдоаккхаргда ше цхьабараш уж доадераьза боацаш хилар.

Салташа тIадуйхар маскировочни барзкъаш, уж вертолеташца боагабир. Цхьаба ераш хьехадора шоаш «Іоажала эскадронацара» хилар. Сона дайра цар берий къамаргаш Іувда мушаш кийчдеш, сона хетачох, цар къамаргаш Іувдаш я хьалъэхкаш а доадир уж, хIана аьча хоьзаш герз даланзар, хоьзаш хIама дацар дог эттIадеш дола берий цIогIарч мара.

Цул тIехьагIа доагадир цар берий декъий а. Дукхьал со цаI дайна висар Мосоте баьхача нахах, вожаш беррига я байра шоай делалаш я тIехьа. Са я дайра цар диъ бери маш. Доминго яр са маьра цIи, дика хIама гуш вацар из. Кіаьнка цIи яр Кристино, мейнин — Долита, Лилиан, хIаьта наьккхах даьллача бера цIи — Изабелла. цу йиIига барх! бутт мара баьнабацар.

(АПН).

ГЕРЗ ДIАДАККХАР—ХАНО ДIАДЕХА ХIАМА

ТIЕРАБАККХА ЯДЕРНИ ТIЕМА КХЕРАМ

Женеве хьайийллан герз дIадаккхара йолча Комитета сесси. Из хьожаргья юкъарчал доаццаш герз хьадара довзув оттадорец герз дIадаккхарен проблемица, герани къаьста-къаьста тайпаш дехкара де деза хьадда гIуллакхаш белгалдахарца дувзаденнача дешашка.

АПН корреспондента Вавилов Романа Женеве советски делегацена керте латтача В. Л. Израэлинах кхийтта а кхийтта дийхад цунгара цу проблемай хьокъехьарча Советски Союзан ВIашагIкхийттача Штатийн позицешта комментареш яр.

Эггара хьалха кертагIдаккха белам ба са, герз дIадаькхара йолча Комитета сессе дакъа лоацараш чIоаргIа раьза болаш хилар КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Председатела Л. И. Брежнева Социалистически интернационала герз дIадаькхара йолча Консультативни совета вяхалашца вIашагIкхийттача хана оттальча советски инициативашта.

КертагIдаккхавла дарадац, герз дIадаькхара йолча Комитета сесси дуне халкъашта юкъера гIулакхаш дIахо дегIаьхара чIоагIа бехкохамеча хана чакхйоалаш хилар. Вашингтоно НАТО-и лаьца хIана эта равновесн тохкхара гIаерзаяь антиядерна курс [illegible] халкъашта юкъера кхоькам ирбалара кертера балвап да. Къаьстта Іотаьаш хIама да ядерни герз сиздаь хьадеш латташ хилар, пачхьалкхений арсеналашка герайй керда тайпаши системаши хьаеш я гучаюлаь а хилар, тIема расходаш дика лакхьилар. США унтгаш «доазуп оттадаь ядерни тIом», «превентивни», «демонстрационни» яхача тайпала ядерни хIама эггара концепцеш. Цу тайпарча къамаьлий малаш да ядерни дипломатен герзашта юкъара гIай доадар, ядерни герз тохара паьхь гIара морально-политически даьккъера духхьлеваш дIаяхар, хьалхагIа хIама тохара дуних пайда эца мегаргдар бакъдар.

Социалистически пачхьалкхеннашка дипломати, уж тIонга а ядерни тIема [illegible] [illegible] хилара в цу тIем тIа когдоахарга позланар ахерамо доля хьа[illegible] [illegible] 1981 шера октябре фоста Леонида Ильича Брежнева [illegible] [illegible] ядерни тIом [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

цалерга дуне яха дош дар, дукха ха йоацаш чакхъьннача ООН Генеральни Ассамблея 36 сесси терьама юкъмоттиге лаьттар.

Цо могаш проект Советски Союзо оттань «Ядерни катастрофа ма хилийта» яха деклараци. Цу документа тIа кертагIдоах, массанел хьалха ядерни герзах пайда эца гIортаргIйолча пачча хьалкхенашеи пачхьалкхен дентелашта адамашта духьала ІалаьмаIе доакха зулам деш хилар.

Советски Союз цкъа яь ІайнаIц заявлени, цу даькъе эггара боккхагIа болча кулгалхоша я еш, ВIашагIкхийттача Штаташара герз хьадара доазув оттадара денаш ерригача спектораз йола юкъагIаьвкха диалог ше юхайоалае кийча халарах. Ваи дархI, на ма хулла сихагIа юхайоалар юкъарчал доаццаш цу переговорашка дакъа лоацаш хьаштаюа хиина на Іеш, къьмечен еррига пачхьалкхенаш хьаштаюа чIоагIа пайдана хургда аьнна.

Советски делегацена хетачох, къаьстта доарьIамо да хIаьнарча хьалашна ядерни герз хьадара доазув оттадари ядерни тIема кхерам дIабаккхари. Дика зашдаш хIама да нейтронни герза хьадар, Іоадар, дIаийбедар, тохар дехьара хьахехьара компани яра тIехьа я ца поахаш переговораш йоладар.

Советски Союзо дикала дакъа я вьхад, хIана яхаш я я, космосах герз хьалехаа сиздара арсенай пачхьалкхенашта юкъера гIулакхаш ирдара йола хьасти хилийта мегарбац. Цу гIулакха боккха [illegible] доарьIамо хилар, [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

(АПН)

ФУ ХЬАГОЙТАР ЗАБАСТОВКА

[illegible] массане дакъа а лоацаш йола забастовка [illegible] тIехьагIа мехка [illegible] Португале политически партеш «Португале деррига [illegible] [illegible] йола бахалой болаж [illegible] фестаци», [illegible] тоалаш — мишта нах бу цунах хьалхьнаги португальски къахьегамхой берригне й [illegible] конфедераце — Къамаи интерсиндикала (ВКПТ-ИН) ВКПТ-ИН дайнех, забастовкана юкъе дакъа лаьцад ах миллион сагсовгIча наха. Эггара дукхаргIа хилар металлообрабатывающи, текстильни, кхачан промышленноста предприятешка, транспорте гражданска гIуллакх еча.

Къахьегама Португале выступлене шоршт къаьстта хоаш да шеьо я йоацаш нах кхераби лаьрхIа хиннача цIакхха а ца йинача тайпара йоккхачи пропагандистски камланге хьалаьхка ца чакхьяьнна хиларагIа. Забастовка йохайьа правительства оарцагIьвхьхар ІажагIа профсоюзани полице ударни отрядаши. Правительства пIахьоалам лоаттабеча радиои телевиденен, хIаьта мишта еппитача аьттехьарча пресса дийнахьа а бус а кхайказора португальцашна «забастовнаь шеда политически я коммунисташа вIашагIтехийла а я яхаш. Амма, правительство селлIа нах харцахьа кхетабе гIерташ хьежадешеко. къахьегамхоша ютина юкъе кхетаница а деная гойташ а лаьца дакъа дага а ца хиннача бесса доккха дар.

Берригнеша дакъа а лоацаш хиннача забастовка тIехьехар португальска халкъ Пинту Балсемау кабинета политикара раьза ца хилар тIа-тIа совдуалаш латташ хилар. 1979 а 1980 а шерашка хоржачаш хиннача хана «демократически альянс» вIашагIкхийтача аьттехьарча партеша йоахао харжархошка, Іаьдал шоашка кхоаче мохк партIата боаккхаргба шоаш. Кхы а дукхагIа дар аьттехьарча коалице дезгIа ше яхаш юххера Іаьдал бе къьачаул тIехьагIа къайказаьвааш. «Шеьо аш. — лаьдора февраль болабеннача хана «Диарну ди Лиждоа» яхача газето. — аь техьарчар эггара шоаш яхаш дукха хургхиларах»

ТIехьарча шин шера мехка экономически хьал чIоаргIа телхад. Платежни балансан дефицит шин миллиард доллар за, 20 процентага кхоачаш лакхъенна инфляци, дукхагIа хиннаб бе болх боаца нах. ТIа-тIа лохлуш латт реальни алапеша бахача наьха хIамаш ийзара торонаши. ГIулакх тоаде гIерташ, правительства, дукха эаьрагIа, дукхагIа хьерчаду къыча мехкий дехкараш, хIаьта вокх эаьгIорахьа къахьегамхой букъа тIа ІоргIа[illegible] кхоа бара деча зергача гIуллакхий беза цуьь.

Берригнеша дакъа а лоацаш хиннача забастовка йоладе хьалха начальникашца [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] федераце [illegible] тIа [illegible] «Доал» «[illegible] альянсата» яхачача [illegible] шин шера хьы а къаьленша къахьегамхой. португальски халкъ берага мохк. [illegible] [illegible] [illegible] мохк кхы а чIоагIагIа [illegible] мехкашта карабахаб, кхерам тIаотташ а кхоаменгара [illegible] доаьуига а правительствана хоадалаь кхо цу [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] «Демократически альянсаь» [illegible] хьежаш дагIа йиеш яь»

Португальски коммунистически партеш Генеральни секретара Альваро Куньята белгалдаькхар [illegible] яхача города партени конференце, берригнеша дакъа а лоацаш хиннача забастовка [illegible] [illegible] хIама теха хилар из [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] кхетаде [illegible] тIа кхайап.

Александр АДИТОВСКИЙ, АПН соб. корр.

Лиссабон.

Калейдоскоп

УЛЬТРАЗВУКОВОЙ «ЗУРМА»

Тайп-тайпарча средствашца къовсам лоаттабаьб саго грызунашта дуьхьала, баькъа, бокъонца бола толам баьккхабац Легендех теше, эггара аьттув болашагIа карагIдаьннар хиннад, городе чухьнцла «цициолгий эшар» тамашийнача зурма ашарацца Іеха даь дIа а дига форлача кхоесар. ХIаьта фаьлла тIара гурмалхочо даьр деш хIаналца саг зиннаьц

Канадски «Мастина мередамен» яхача фирмы специалисташа лаьрхIар тамашийнача зурма принципах пайда эца. Царна хайра цицхоган ультразвук чIоагIа йоккха бола, экологически генератор» яха йоккха йоаца механизм геттара эффективни хилар грызунашца къовсам лоаттабеш ХIаьта цун вокха «садага» уж Іамалгиоацаш шей хан хийцахьа колебане частота автоматически хуцаду.

Белгалъ теркам тIаозаш да грызунаша кора болхама чIоагIа зе деш хилар Ц[illegible] хоамех. Кхашкен алат латтача мотт[illegible] цар доаду кхоагIйолча дакъа[illegible] бхаччалца алат

Бакинскера юрта [illegible] хама продукци чакхйоаккхача предприятенашка «экологически генераторашь» оттайча цига къы бIарка лаллар [illegible] [illegible] тIехаьаш а.

(АПН)

Гватемала повстанческий отрядаша оу тIом [illegible] тIа чIоагIлуш боагIа. Мехка къамай патриотически цхьоаьтIон фронту вIашагIкхеттара маршIане [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] шарша Ромео Лукаса Гарсиа диктатуре [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ТАСС фотохроника

ДОТТАГІЛЕН ВІАШАГІКХЕТАР

Доттагіий віашагікхетон теттара мерза хьл. нагахьа доттагіий шоалла тіера, шоййла белаш бале. Цу тайнара віашагікхетар хилар укх денношка тіа. № 4 йолча Орджоникидзевскерча школе. Дешархой болчо сна хилар Болгарера гіишлошью бригада. Цу дийнахьа школе хилар болгарски коммунистахинтернационалистах Бояджиев Тодор Петровичах болча дагалоацама хетаЬ конференция.

Т. П. Бояджиева дерриг шай вахар діадехнад нахакортамукъале яккхара, тахане шитта сийдоа хилийтара.

Т. П. Бояджиев вена 63 шу дизара хетаьча конференце баьхкабар Грозне болх беш бола болгарски гіишлонхой Царех бан бригада начальник П. Х. Узунов, парторг А. Н. Васильев, профкома председатель П. П. Панпов, кхыбараш. Школерча музейна лаьрхІа хьъшаша еннар Болгарех бола тайп-тайнара иллюстрацеш гІайола пал-каш, журналаш, фотоальбомаш Димитров Георгс сурт тІадола значокаш. Ук совгІаташ КИДа кулгалхочунга, истори хьехархочунга Н. А. Мельниковайга діаделлар П. Х. Узунова.

Школа дешархой цІерагІа хьъшаша баркал а палаш, шоаш кийчадь совгІаташ діаделар 5 класса дешархочо Маркиева Заремас.

Дукха йийкар уххаза доттагІала хетаЬ стихаш, ил[illegible] леш, дІайха дешаш.

«Автоконструктор» яха самодеятельни клуб

— МалагІа автомобиль я хьнагІа?

Цу хаттара Компанеев Ивана хоадам болаш жоп ду:

— Іайха хьаьлп.

Из ва — Тольяттерча Волжски автомобильни завода «Автоконструктор» яхача клуба председатель.

— Самодеятельни конструктораш, — дувц И. Компанеева, — серийни автомобилий двигателаши оаткалаши лелаю модификаци а еш Бакъда, автомобила кузов, конструкци, компановка — из деррига шоай технически кхоллама болх ба. Тхо уйла йолаш да, пластмассови кузоваш, шийтайпара подвеска системаш мо йолча новинкех кердача автомобилашта конструировани еш шайла эца.

Клуб хьайийлла я автомобилаш е безам болчарна ВАЗа новкъостала йолча мастерской оборудованех пайда эца метарга — цу хьакъехьа профсоюза моттигерча комитетаца, администрацеца бахь барт ба. Автозаводаш меттел технически кхоллама болх бу тха клубе учителаша, лораша, журналисташа. НиттІа, популяризаторсии болх бу оаха школьникашта юкъе Автомобиль наьигьашма далара боншонаш, конструировани ара болх Іомабе новкъостал ду оаха бераштa. Къоначa автомобиль е іараша дагІа лаьцар, хІана дІахьокка оттаьь латта берий автомобиль еш.

— Оха ечь машиний технически характеристикаш тарга я серийничарна. — йоал Компанеева Ивана. Къамал дохаш кхетадеш да, наьнкашка лоаларех дола ине [illegible] денкараш боншъонна нийса ихсачьшде дезалген ихьлшиенз [illegible] ца беш автомобилашца [illegible] дохьал табелген.

ПАРАМОНОВ Игорь. (АПН).

КЪАХЬЕГАЧА КХАЛСАГА ЙОАКХО ЕШ

Молдавски ССР. ВЛКСМ 40 шу дизара цІерагІча Тираспольски швейни объединени профкомо моллагІа йоакхо ю кхалнахьа. Предприяте нехашка болх беш массехь эзар кхалсаг. Къахьегама, быта, салаІара чулаш ладарца хоттаенна проблемаш комплексни кхочушъяра новкъостал ду психологаш, социологаш, дизайнераш чубоегІам йолча лаьрхІа віашагІеяхача подразделенеш.

Эггара хьалхарча арІагІа объединени йоакхо ю кхалнаьха кахьегам ма могга аттача баккхара. ЦІергІатача, цІенача нехашка дукха сердал а фон а да. ХІанара оборудовани нормал совгІа тата дац ер.

Кхьегга чІоагІа теркам гІабоийт ерригача производствени участьашка дика къахьегама микроклимат хилар. Бригадирара цеха начальникита кхачнлие бола кулгалду бойлдол хьакьоасгабега дакъа лоаи социологашец психологашец.

Профкомо йоакхо дий объединени дукхача доакьоса латтa быта служба віашагІйоалара я. Уххаза Іара болхлочунхьалcаге тово я химчесткаю пийба эца, тоабийта кога гІерс дІабала, полуфабрикаташта заказ де. Шейпиний йолаш я эзар моттиг бола кинь детсад. Царех хьоачан чул уж хашаш мел бараш Іалашбара.

Хадда гІаьххожам доатабем да цехаьнара къахьегама хьалаш.

СУРТАШ ТІА: 1. ГІаьлатхара хьттеьа объединени мертера социолог В. В. Чичилимов, профкома цеховой комитета председатель В. С. Чернявко, объединени профкома председатель В. П. Фролова, социологаш З. И. Гейлер, М. М. Кашица предприяти социальни дегІаболлара план юпаш ба.

2. ВЛКСМ 40 шу дизара цІерагІча Тираспольски производствени объединени генеральни директор Социалистически Къахьегама Турпал Валентина Сергеевна Соловьева.

А. ЛЫКОВА сурташ ТАСС фотохроника.

ГОВЗАЛ ЛАКХЪЯРА

Художественни самодеятельноста республиканский хьажара хьалхарча туро дико гонтар хІара коллективна лелара а дика а оагІошаш. Цо гІо дир репертуар нердайошнхаш. иха а шерагІа чулоацам болча тайпара оттаеш шоллагІча турага вийча е. ХІана цу декхарех дика лоархІаеш хьайоагІа Шелковской района Червленски юхьача станицерча культура Цен коллектив. Уххала болх беш я «Солнце» яхл вокальни - инструментальни ансамбль. Дукха ха я Юрий Максимович Ягудин цу коллектива кулгалхо вола. Дикка организатор ва из. Советски а доалон арахьарча а композиторий дукха иллеш да ансамбла репертуаре, нІиира шоаьл гуллу репетицеш е. Ди тІехьа шоай говзал детІаькхуйташ хьайоагІа ансамбла доакъашхой Гайчиев Султан, Евсеев Николай, Хаджимуралов ІаЙиди, Качьлин Николай. Самодеятельни искусства пропаганда еш цар шерра пайда эц тайп-тайпарча формаех. Цу болха доккха гІо ду царна культура цІагІа віашагІетехача художественни совето. Из гулл ду, концертни программа оттае, цига шоайла дагабувл, хІоране шийна хеташ дар овл. МалагІа номер юкъейоалае еза, репертуаре, малагІа иллеш да интернациональни, патриотически чулоацам болаш. наха дикагІа тІаларгдараш яха хаттараш уйт царна хьалхашка. Цига баьча соцамга хьежжа дІахо репетицеш ю. ТІаккха, кхоачах художественни номераш Іомаль ьлча юха а совет хьож цара.

Станице бахача наьха культура ваьхре дукха гІулакхаш кхоачашду уйнхаларчо духовой оркестро а. Цун кулгалдеш волча Кучуков Николая хьнаре дикъа доаш моттигерча колхоза кІахьегамхой безбеча. Цо кулгалду коллектив латт 12 сагах. ХІаьта, Н. Никитин, Е. Самсонов, В. Кулебякин, В. Богдашкин духхьал зурмачаштохьламчаш хина Іаш. Культура ЦІагІа тайп-тайпарча тематиках йола сайренаш нийлъеча а дикна дикъа доаш пар.

Культура ЦІагІа тродиция а хина дІаэттад «Тхои мурыни» яха цІи йола дисскотека чакхьяхар. Из пили дьвьлах латт. Хьалхарча даькъа йоаьйт композитора биографии цо вазаьл произведении. Цул тІехьагІа проигрывателаца дІалокхача пластинкашка ладуегІ. ШоллагІча дакъа юкьедоагІа халхараш, бегаш, кхыйола самукъадоаккхаш йола оагІошаш.

Белгалдаьккха деза, культура ЦІагІа болх беш ихаі наьха вокальни группа хилар а. Терски а гребенской а казакашта шоай динотІдола «руакъа» доархІ цо дІаоалаш долча иллех. Хьжикархоига къаьтта дукхаезачарех я казачий хор, частушкаш Самукъадоаккхаш да Голиков Алексейс тІехьа пандар а лоакхаш Ісуалева Татьянас, Дорошенко Людмилас, Васюнова Лидас дІаоала иллеш.

— Нийса хургдац тха самодеятельни коллектив духхьал цхьан арена группах латт аьлча, — йоах Е. Г. Зиминас. — Уххаза болх беш я малача наьха кьамни группа. Цун кулгалдеш цу шийнгІулакх дика довзаш а дезаш а вола Мадаев Оллахалар. Хьалха шоай хина номераш керда а йоахош, нердача программа тІа болх беш ба из хІанэ.

Даьчох тоьам баь ца Іеш, шоай говзал дения дегІаакхуйлаш, цу тІа болх беш хьайоагІа Червленски культура Цен коллектив. ХІанз дІайолеенна художественни самодеятельноста шоллагІча туре ноталь ликха уйла йолаш я из.

Ю. НАСРУДДИНОВ.

«ЙИЙЛЛАЧА НАІАРИЙ ДИ»

М. Д. Миллионщикова цІерагІча Грозненски Къахьегама Цена Байракха ордена [illegible] институто школьникашта, техникуми [illegible] дешархошта бола беш болча нагарахошта [illegible]

«ЙИЙЛЛАЧА НАІАРИЙ ДИ»

Лерда

14 марта — механьтта промышленности [illegible] технологически, геологоразведочни факультетий да.

21 марта — механьтта [illegible] факультетийн производствени процессашта электрификации автоматизацин ара факультетий да.

ДІадолалу гуйрийна 10 сахьат даьнча института клубе (56-233 йола аудитори). Кьхылаш [illegible]

ТЕЛЕВИДЕНИ

6 МАРТ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.10 — Н. Осипова цІерагІча ПачхьалкІахен академически оркестр халкьа хора концерт.
10.10 — «[illegible]».
10.40 — «Шоана лай-мааной».
11.10 — «Спортлото» [illegible].
11.15 — «Советаши вахар».
11.45 — Воронежски области налаш дІакхъ Центральни телевиденин Ерриксишки разной хорей налей академически хоро.
13.15 — «Котало [illegible]». Фронте хиннаца доттагІий клуб.
14.45 — «Иза шоана дулургда». Изобретателий конкурс.
15.10 — «Хьайбий дуней тІа».
15.30 — «Кердаларшбе».
15.45 — Фильм — бераша. «Приключени».
17.15 — «Бахдра путевка».
19.00 — Мультипликационни фильмий программа.
18.30 — Политически обозревателя Л. А. Вознесенски беседа.
19.00 — «СССР халкъий V-гІа Спартакиада. Красноярскера [illegible]».
19.45 — «ЦаІ мара воаци [illegible]» [illegible] художествении фильма премьера. Хьалхарен шоллагІеш серия.
22.00 — «Ха».
22.35 — СССР Халкъа артистаий Е. Образцовай концерт.
23.35 — Яйгача атлетикал бола Европа чемпионат. ІІталера передача.
00.05 — «Кердалараш».

II ПРОГРАММА

8.00 — Іуйранара гимнастика.
9.15 — «Уиахцена хила лоаш хьо воле».
9.45 — Къаналжа дуней халкъашта юкъерча Дения хетаьь документальни фильмий программа.
10.10 — «Іуйранара почта» яха музыкальни программа.
10.40 — «Поклонись огню». Художествении фильм.
12.10 — «Электроприбор» завода коллективаца литератораш віашагІкхетар.
12.40 — «Шун кьаьатске. Концерт (нохчий меттала).
13.25 — «Операшн віашагІкхетар». А. Вивальди. «Неистовый Орландо». г. Вероне (Итали) оперни [illegible].
[illegible] — «Тендани [illegible]» [illegible] США Сальвадора [illegible] юкъегІертарахи.
16.30 — «Нана совгІаш — ций кулгашца».
16.55 — «Цей дизьала хилда шун, хьамсара нанаш» (гІалгІай меттала).
17.30 — «Дуней халкъашта юкъера обозрени».

КИРГИЗСКИ ССР ТЕЛЕВИДЕНЕ ПРОГРАММА

17.15 — Абдылас Малдыбаев цІерагІа бола операн балетан киргизски театр.
19.45 — Киргизски халкъа музыка.
18.45 — «Эрмитаж». Фильм 15-гІа. Франце прикладной искусство.
19.45 — СССР халкъий V-гІа Спартакиада. Красноярскера [illegible].
20.35 — «Бийса дакъьала хийла шун, бераш!».

20.41 — «Музыкальни киоск».
21.05 — «[illegible]». [illegible] программа.
22.00 — «Ха».
22.35 — «Латвиски» яха художествении фильм.

7 МАРТ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.10 — Телевизионни документальни фильм.
9.55 — Латвиски ССР Пачхьалкхен консерваторе «Сударгин» яхача халкъа инструментий ансамбла концерт.
10.30 — «Будильник».
11.00 — «Советски Союза гІулакх деш ду».
12.00 — «Уйнахкіево». [illegible] программа.
12.45 — «Іуйранара почта» яха музыкальни программа.
13.15 — «[illegible]» [illegible] конкурса.
[illegible] — «[illegible]».
14.10 — «Музыкальни киоск».
15.00 — М. Гарасва. «Цен кошд». Леси Українка цІерагІча Украински Пачхьалкхен академически орусий драматически театра фильм-спектакль.
17.10 — Мультипликационни фильмий программа.
17.35 — Опереттах бола Останкино концертни студера передача.
19.00 — «Дуней халкъашта юкъера панорама».
[illegible] — Киноатмо.
19.50 — Эрана тІа — [illegible]. [illegible] Художественни фильм.
[illegible] — «[illegible]» клуб.
22.00 — «Ха».
22.35 — «Театральни віашагІкхетараш».
00.20 — Яйгача атлетикал бола Европа чемпионат. Италера передача.
00.55 — «Кердалараш».

II ПРОГРАММА

9.00 — «Зарядка с Півеста».
9.20 — «Ди хьалхара эв тІехьа ра». Телевизионни [illegible] фильм.
10.30 — «Сорочинская ярмарка» яха телевизионни [illegible] фильм.
11.00 — «Біаргагучар [illegible]».
12.00 — Яйгача атлетикал бола Европа чемпионат. Италера передача.
12.30 — «Из [illegible]». Дешархошта лаьрхІа [illegible]. Выпуск [illegible].
[illegible] — «[illegible]».
17.00 — И. Штраус. Вальсаш.
18.15 — «Тха корреспондентийн дешаь». Обзорни.
18.15 — «Кинолюбителий клуб».
17.30 — [illegible] «5-гІа [illegible]».
18.00 — «[illegible]». Телевизионни дукхасеришийн художественни фильм. ПхьагІа сери.
19.00 — Сийлахь-боккхача Октябра 65 шу дизара. «Тха биографи». Фильм 9-гІа. Шу 1925-гІа.
20.00 — «Эрмитаж». Франци XIX біаьшерий искусство.
20.30 — «Бийса дакъьала хийла шун, бераш!».
[illegible] — СССР халкъий V-гІа [illegible] Спартакиада.
22.00 — «Ха».
22.35 — [illegible] [illegible] эстрадни [illegible]. Программа хІаьхо А. Пугачева. Н. [illegible] С. Минькова.

РАДИО

6 МАРТ

6.30 — «Юртара вахар» (нохчий меттала).
6.45 — Хоамаш.
6.50 — Передачай программа (орсий меттала).
6.57 — Передачай программа (гІалгІай меттала).
7.15 — «Грозненский рабочий». «Комсомольское племя» газетий обзор.
7.35 — «[illegible]».
8.30 — «Къонах» яха радиовыпуск (орсий меттала).
8.55 — Хоамаш.
11.15 — «Саги законаш» (нохчий меттала).
11.35 — Музыкальни антракт.
12.00 — «[illegible]» — [illegible] (орсий меттала).
15.00 — «[illegible]» (гІалгІай меттала).
17.00 — «ЦІа [illegible]» (гІалгІай меттала).
17.30 — «ДІадахана шерий [illegible]» (гІалгІай меттала).

УКВ

[illegible] — В. Кожевников. «Март-Апрель» яха радиопостановка.
19.54 — Халкъа музыка. Нохч-ГІалгІай композиторий кхолламаш.
20.20 — «Сой йола Фатимат» яха Саракаев Хьамзата дувцар.
20.40 — Иасхаев Рамзана хІадоккхаш бола лирически иллеш.
21.19 — «Сакъерадие иллеш». Концерт.

7 МАРТ

6.34 — Передачай программа (нохчий меттала).
6.38 — Передачай программа (гІалгІай меттала).
7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
7.35 — «Ленинан некъ» газета обзор.
8.15 — «Шоана хоза хета иллеш» (орсий меттала).
12.15 — «Кхьасага — нахьа сий дерзал кьа» яха радиокомпозици (орсий меттала).
12.45 — Музыка (орсий меттала).
16.15 — «Шун микрофона хьалхаа» (гІалгІай меттала).
17.00 — «Къона тІехье» (нохчий меттала).
17.30 — «Школьни клубсе» яха радиовыпуск (орсий меттала).
19.00 — «Иллеш доттагІал дохкарна» яха концерт (нохчий меттала).

УКВ

19.00 — «И. Дунаевско оперетгай пагІошаш тІа тІаккха». Музыкальни передача.
19.44 — «Вай сий хила кхалнахах иллеш [illegible]». Концерт.
20.25 — «Мохьера композиторашна иллеш, цар мохьта» яха передача.
22.34 — Сакъерадие иллеш халкъара.
23.08 — Нохч-ГІалгІай халкъара музыка.

Хоттам

[illegible]

ГРОЗНЕРЧА ЭКРАНАШ ТІА

«ГЕРЗ КХОССА БОКЪО ХИЛАР»

Невзоаккхаш долча хоазача сурташца дІадолалу М. Горьке цІерагІча киностуде даьккха «Герз кхосса бокъо хилар» яха керда картина.

Смирнов Олега сценарех режиссера Живолуба Виктора оттадаьча цу фильме гу вайна аьшка бос бола хий, цун моаххаза бердаш, костекастта хувцалуш йола пейзаж. Оператора Филатов Александра хьахьекхад гаьнарча Приморье бердаш. Дукхача хана деза пограничникех фильм даккха режиссера хина уйла йиза кхочашхиннай.

«Герз кхосса бокъо хилар» яха картина кьаьстта лезалургда катерхоашта, хІана аьлча, уххаза я ира сюжет шоашта тара хилийта лоь оттийташ бола турпалаш. Пограничникий вахар дувцаш дола фильмаш, цар дувцараш дукхагІча даькъе боишоаца хина хІама доланда, боншкача безамца тІаэц наха. Вай дувцаш дола ниволента а документальни лаьда тІа оттадаь да.

Картина сюжет я советски доазув лорадераш моастагІчун разведывательни кема зе а лийна корадоалларе.

Советски доазув лорадеча кема командир волча Никитина дукха. ихераме моттигаш пийсеялар доазув хоьидаь чудена кема сола деш.

Командира Никитина сурт [illegible] сибат экрана тІе хьахедлар ва цІоргаьнна бола киноактер РСФСР халкъа артист Ивашов Владимир. Из дика вовз кино хьежархошта «Салтеках бола баллада», «Вай ханара турпал» «Іуйрийнара обход», «Іуйренаш сатийна я укказа» яхача фильмаех.

«Кисси» яхача Японски разведывательни кема капитана роль ловзеш ва къона актер Нигматулин Талгат. Из вайна вовз «ХХ біаьшарен пираташ» яхача фильме къизагІа волча пирата Салеха роль цо ловзаьл хиларах.

«ЛЕРГБОАЦАЧА БЕЗАМАН ФАЬЛГ»

Из цІи йола фильм оттадаьд Индерча кинематографистаца.

Уххаза дуоп эзамига бола віашии кхоастабьпа шола баьчо вежарашта юкъерча безамах, доттагІалах. Бакъда, царна хан шоаш вежарий болча. Цулухьа, наха вошабеллача тайшача бал хах шн вошашоайла качвода. Масс дола индийски картинашка санна, тІехьара а царна хов шоаш вежарий бола.

Фильме ролаш ловзаш ба Дхармендра, Аман Зинат, Джитендра, Сингх Нитус Пран, Мукерджи Индрани, Дживан.

«РИШАД ЗИФАН ВИШИ ВОІ»

Къонача зрителашта лаьрхІа из фильм даьккхад М. Горьке цІерагІча киностуде.

Картина дуна татарски юрта ихаш йолча Бонишкача сигах Зифайха цун вошй вока Ришадахи.

[illegible]

В. КОВАЛЕВА

МАРТЕРА ХАОТТАМ

СССР гидрометцентра бечa хоамагІа МалхбоалерчИ Предкавказье бетта юкъера лаьрхІача фегара температура дукхача шерашка юкъера лаьрхІача хулаш хинначул лохагІа хила тарлу. Дукхача шерашка юкъера лаьрхІача Грозне хина температура — −2,4 градус. Хьалхарча ах бетта шелал отта тарлу шийсаца —10, —15 градусага кхоачаш фегара температура лох а душ.

Бетта хургІола йоачаш нормага гІорттаьш хила тарлу Грозне дукхача шерашка юкъера лаьрхІача хулаш йоала йоачаш 25 миллиметр.

Март бетта къулбаседерчеи централни районашка цхьайолча хана 3 сахьатагара 5 сахьатга кхаччалца дІо ца доалаш дохк а доалаш хила тарлу.

Март бетта температура хувалуш хила тарлу. Ниттa 1917 шера 20 марта 31,1 градус йоахал хиннай, хІаьта 1928 шера 8 марта 21,1 градус шелал хиннай.

Юкъера лаьрхІача хулаш ирел дукхагІа а кІезигагІа хила тарлу йоачаш 1951 шера март бетта 2 миллиметр хиннай уж, хІаьта 1961 шера — 62 миллиметр.

САЛОІАЧА ДЕНОШКА

6 МАРТ

В. И. Ленина цІерагІа культура Дворец. 9.00. Ленцей зал. Экономически лектори. 11.00. Читальни зал. «Дуне мел латта сий хилда шун, дуней тІара нааной!» яхача книжкай выставка библиографически обзор. 11.00. «Цей даькъала хилда шун, хьамсара нааной!» яха дешархой утренник. 17.00. Дуней халкъашта юкъерча кхалнаьха ден — 8 Марта хетаьь «Дошо кулгаш» яхача кхалнаьха клуба праздничии заседани. 19.00. Халхара зал. Болх беш я «ВіашагІкхетар» яха дискоклуб.

Н. К. Крупскаяй цІерагІа культура Дворец. 10.00. Эзамига зал. «Теремок» яхача теший театра спектакль. 17.00. СССР хьахинна 60 шу дизара хетаьь «Цхьан дезале» яха кинофестиваль. 18.00. Дуней халкъашта юкъерча кхалнаьха ден хетаьь тематически сайре.

М. Горьке цІерагІа клуб. 12.00. «А. С. Пушкина фаьлгаш» яха теший театра спектакль.

«Красный молот» завода культура ЦІа. 15.00. Болх беш я «Ілам дезарий» клуб. 19.00. Болх беш я дискоклуб.

7 МАРТ

В. И. Ленина цІерагІа культура Дворец. 11.00. Читальни зал. Дикача кхалнаьха цІераш яхача книжкай выставка библиографически обзор. 11.00. Болх беш я «Фаьлгийи приключений» киноклуб. Мультфильмай сборник. 19.00. Халхара зал. Болх беш я «ВіашагІкхетар» яха дискоклуб.

Н. К. Крупскаяй цІерагІа культура Дворец. 12.00. Поккха зал. Художествении самодеятельноста концерт. 15.00. Болх беш да «Къона ленинец» яха берий кинотеатр. 17.00. СССР хьахинна 60 шу дизара хетаьь «Цхьан дезале» яха кинофестиваль.

М. Горьке цІерагІа клуб. 12.00. Дуней халкъашта юкъерча кхалнаьха ден хетаьь утренник. 13.00. Викторина, loвзараш, загадкаш. 14.00. Болх беш да «Искорка» яха берий кинотеатр. 20.00. Болх беш я «Икар» яха дискоклуб.

«Красный молот» завода культура ЦІа. 11.00. «Ди — моашаллa моастагІа» яха устни журнал.

8 МАРТ

В. И. Ленина цІерагІа культура Дворец. 11.00. Болх беш я «Фаьлгийи приключений дуней тІа» яха киноклуб. Мультфильмай сборник. 13.00. Поккхача зала фойе. Дуней халкъашта юкъерча кхалнаьха ден хетаьь берий суртий выставка-конкурс. 19.00. Халхара зал. Болх беш я «Ритм» яха клуб. Шейна хетаьь салаІара кагирхой сайре.

Н. К. Крупскаяй цІерагІа культура Дворец. 10.00. Берий художествении самодеятельноста концерт.

М. Горьке цІерагІа клуб. 12.00. Берий художествении самодеятельни концерт. 13.00. Гойтаргда мультфильмаш.

ФЕ ХИЛА

ТІехьарча деношка мас сехьт [illegible] машина ГІа[illegible] водителаша доал бьарашта гІо ца деш а моттигаш нийсаенний. Цу тайпара цхьа моттиг нийсаеннай Гудермесски районе Ростов — Баку яхача наькъа тІа. Сайрийна 10 сахьат доалаш машина гІатта хиннай Н. С. Асрудинова. Летковий автомобила водитель ва. ІІарга нйнача тешаша яхачох, лен латтача сага новкъостал ца и дел дІайинахь вахар, цига лераш а нташ — машинах гІонйга бахараш. [illegible]

[illegible] Гудермесски РОВД [illegible]

Мацаева автомашина Мансура лехьаш хиннар вар [illegible] правашь а е машина лелае бокъо дуй дола доверенность а доалаш вола Ш. Д. Межидов. Ше даьчох Межидова гарий дала.

Цу тайпара моттиг нийсаеннай Сунженски района Орджоникидзевски станице. Сунженски консервни завода инспектор С. С. Татаренко да буйсаш ха [illegible] машинала станице [illegible] консервни продуши [illegible] [illegible]

ЗИЛ-130 яхача «Сельхозтехника» Сунженски объединене автомашина водитель Х. Мархиев. Цун доаш хІана следствени органашка да.

Законаш ца довзаш, беха кІаьнотта ца лоаш цхьадола водителаш шоаш кІалхара бариба мотташ дуламаш [illegible] чары дІоух, ійаьда цхьа тайпара лер йоалаш [illegible] [illegible]

Цу тайпара [illegible] водитель цо дахча дулама [illegible]

ДІадахача кІирагІа (23 февралера денз 1 марта кхаччалца) республика наькъаш тІа 12 аварий хиннай, ших сага вийнна, 11 сага [illegible]

ГІПДАЙ МВД ГАИ.

Редактора заместитель М. М. ХАМХОЕВ

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Маяковски ур., 92. Телефонаш: редактора — 2-35-57, редактора заместитель — 2-35-07, [illegible] — [illegible]

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-35-57, заместителя редактора — 2-35-07, [illegible]

Газет арахоуш шиъ [illegible]

«Грозненский рабочий» издательство типографи. Маяковски, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № [illegible]